

Finansal Kurumlar Birliği

Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni

2024 Kasım

Akademik Danışmanlar

Doç. Dr. İbrahim SİRMA

Prof. Dr. Murat ŞEKER

Doç. Dr. Arif SALDANLI

Doç. Dr. Hakan BEKTAŞ

Araştırmacılar

Doç. Dr. Şeref BOZOKLU

Doç. Dr. Elçin ŞİŞMANOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra UZUN

Finansal Kurumlar Birliği

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Bahar Sok. No: 13 River Plaza Kat: 18 Ofis No: 48-49 34394 Şişli /
İSTANBUL

0212 924 44 70

<https://www.fkb.org.tr/>

fkb@fkb.org.tr

Kaynak Gösterimi: Sırma, İ., M. Şeker, A. Saldanlı, H. Bektaş, vd.; (2024). *Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi Bülteni Kasım 2024* İstanbul.

ÖNSÖZ

Banka dışı finans sektörünün gelişmesi yönünde önemli bir misyon yüklenen Finansal Kurumlar Birliği (FKB) ile İstanbul Üniversitesi arasında *Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi* oluşturulmasına ilişkin imzalanan protokol kapsamında; 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca FKB bünyesinde işletilmekte olan Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nde (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi'nde (FKSTS) yer alan veriler ile FKB'nin raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan Finansman Sektörü verilerinden hareketle FKB Ekonomik Görünüm Endeksi ve alt endeksler üretilmektedir.

Bu kapsamda; 6361 sayılı Kanun uyarınca Birlik bünyesinde kurulmuş olan ve dijitalleşmeye verdiğimiz önem ile ilave fonksiyonlar eklenerek 2015 yılından bu yana faaliyetine devam eden MFKS, FKSTS ve bunların yanı sıra Finansman Sektörü verileri endeks oluşumuna önemli girdi sağlamaktadır. Faktoring şirketleri ve bankalara temlik edilen ticari alacakları ve ödeme araçlarını kayıt altına alan MFKS'de bugüne kadar 47,4 milyon adet belge işleme alınmıştır. Finansal kiralama şirketleri, katılım, yatırım ve kalkınma bankalarının imzaladıkları finansal kiralama sözleşmelerini kayıt altına alan FKSTS'de ise bugüne kadar 210 binin üzerinde sözleşme tescil edilmiştir. Söz konusu iki sistemden alınacak anlık veriler ile Finansman Sektörü işlem hacmi ve sözleşme adedi verileri ile oluşturulan endeksin; Türkiye'de ticaret ve yatırım eğilimini ölçümleyen öncü gösterge olması hedeflenmektedir. Aynı zamanda sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi ile sektörün iktisadi beklentileri ve yönelimleri tespit edilmektedir. Bahsi geçen araştırmalar İstanbul Üniversitesi'ndeki akademik ekip tarafından yürütülmekte olup, sonuçlar her ay düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

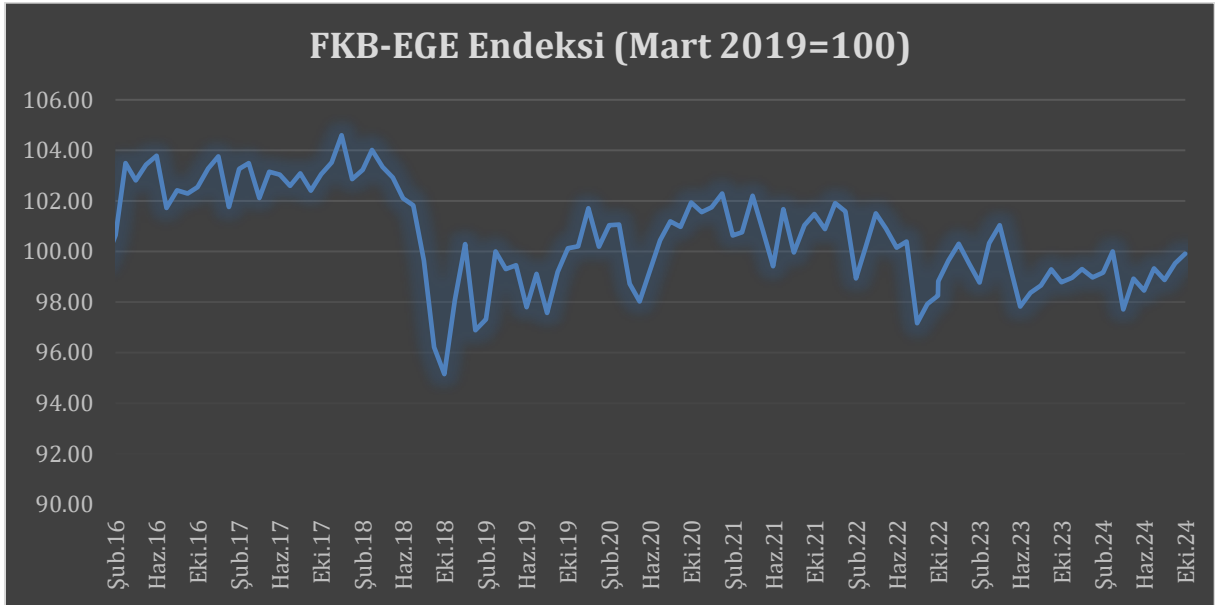
Finansal Kurumlar Birliği

İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar

1. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB – EGE) Sonuçları

Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi (FKB-EGE), Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ve Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerine konu olan Finansman Sektör verilerden türetilmiş bir endekstir. FKB-EGE, FKB Faktoring Sektörü Endeksi, FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi ve FKB Finansman Sektörü Endeksi olmak üzere üç alt endeksi içinde barındıran bir bileşke endekstir. Endeksin metadatası 2015 şubat ayı itibariyle başlayan aylık frekans verilerine dayanmaktadır. Metodolojide detayları belirtildiği üzere yapılan analizler neticesinde 2019 Mart verisi baz dönem olarak belirlenmiştir. Aylık olarak açıklanacak bileşke ve alt endeklerde değerin yükselmesi ekonomik görünümün olumlu yönde, düşmesi ise olumsuz yönde yorumlanmalıdır.

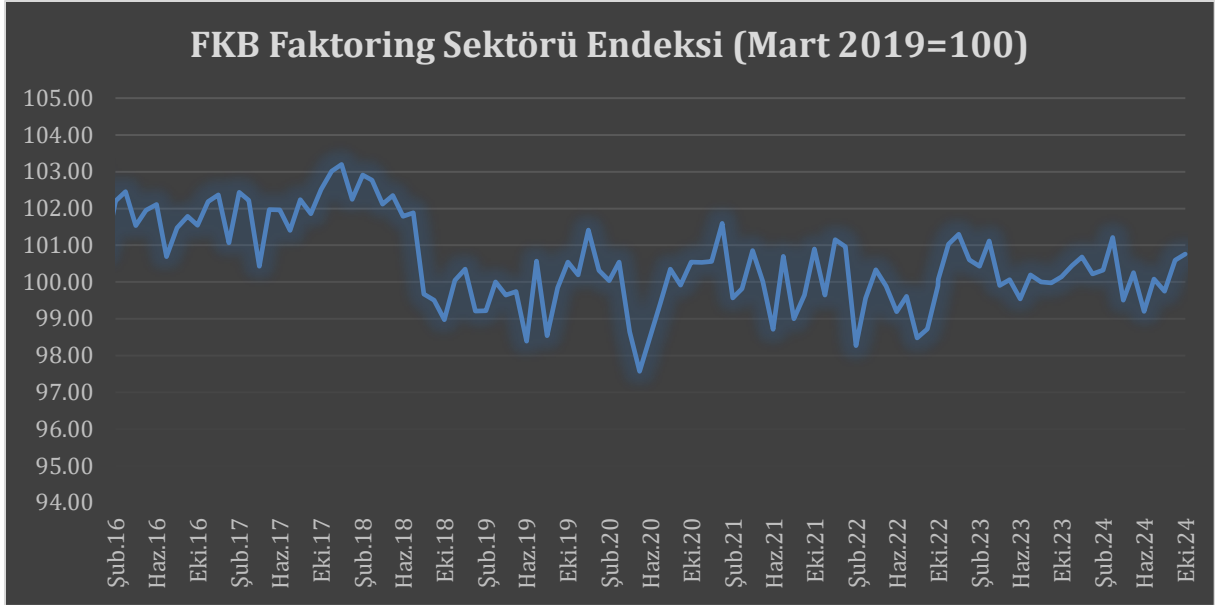
FKB-EGE, şubat 2015 tarihinden itibaren aylık olarak hesaplanmıştır. Mart 2018 tarihine kadar yükselen endeks Nisan 2018’den itibaren düşmeye başlamış ve Ekim 2018 tarihinde en düşük değerini görmüştür. Kasım 2018’den itibaren tekrar yükselmeye başlayan endeks, endeksi oluşturan sektörlerdeki gidişata göre dalgalı bir seyir izlemektedir. FKB-EGE **Ekim** ayında, Eylül ayına göre **0,39 puan artarak 99,92 puana** yükselmiştir.

Grafik 1: FKB-Ekonomik Görünüm Endeksi

1.1. FKB Faktoring Sektörü Endeksi

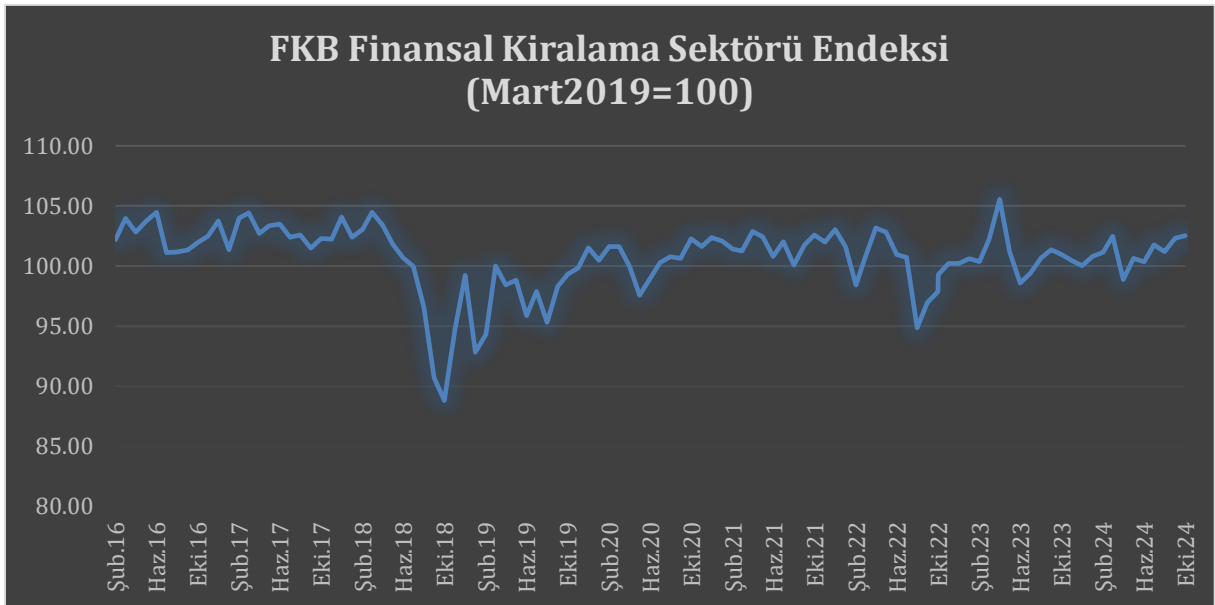
Merkezi Fatura Kaydı Sistemi (MFKS) ile FKB bünyesindeki raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks, en düşük değerini Mayıs 2020 tarihinde 97,57 puanla, en yüksek değerini ise 103,59 puanla Mart 2015 tarihinde almıştır. Endeks, faktoring sektörünün gidişatına göre dalgalı bir seyir izlemektedir. Endeksin son aylardaki değişimine bakıldığında Eylül 2024 verilerine göre **100,59** olan endeks değerini, **0,17 puan artarak Ekim** ayında **100,76 puana** yükseldiği görülmektedir.

Grafik 2: FKB Faktoring Sektörü Endeksi

1.2. FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

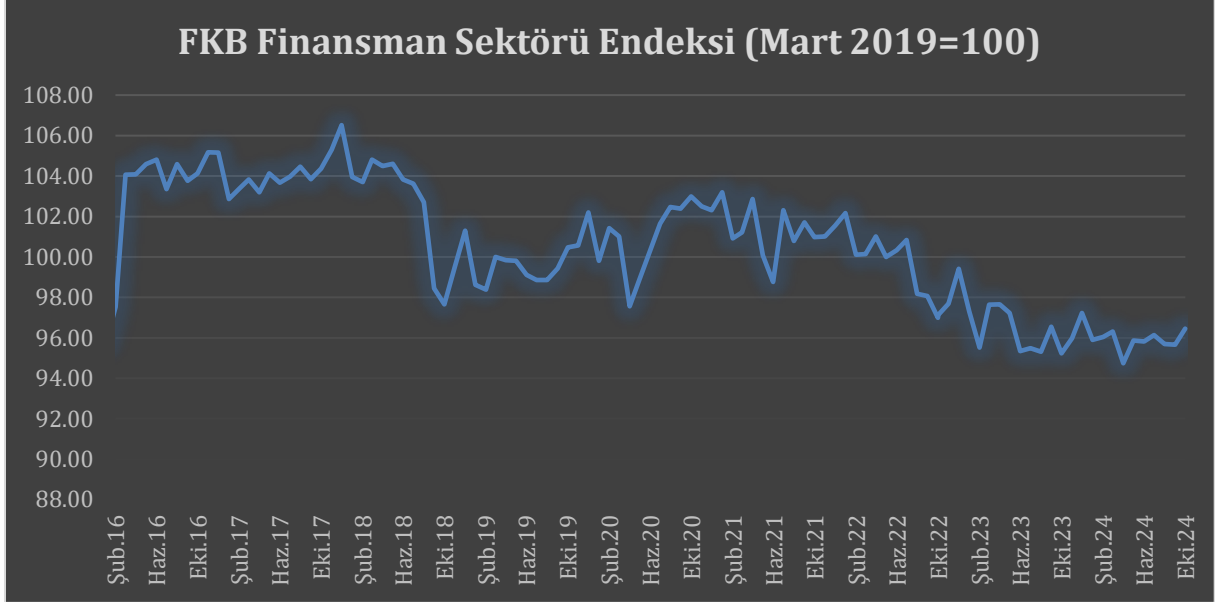
Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sistemi (FKSTS) veri tabanı ile FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks en düşük değerini Ekim 2018’de 88,82 puanla, en yüksek değerini ise Nisan 2023 tarihinde 105,55 puanla almıştır. Finansal kiralama sektöründen elde edilen verilere göre hesaplanan endeks sektör gidişatına göre dalgalı bir seyir izlemektedir. Eylül 2024 verilerine göre **102,32** puan olan endeks değeri **Ekim ayında 0,21 puan artarak 102,53 puana** yükselmiştir.

Grafik 3: FKB Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

1.3. FKB Finansman Sektörü Endeksi

FKB bünyesinde raporlama ve istatistik faaliyetlerinde kullanılan verilerden türetilen endeks en düşük değerini 95,24 puanla Ekim 2023 tarihinde, en yüksek değerini ise 106,52 puanla Aralık 2017 tarihinde almıştır. Endeksin son aylardaki verilerine bakıldığında Eylül 2024 tarihinde **95,67** puan olan endeks **0,79** puan artarak Ekim ayında **96,46** puana yükselmiştir.

Grafik 4: FKB Finansman Sektörü Endeksi

2. Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Sonuçları

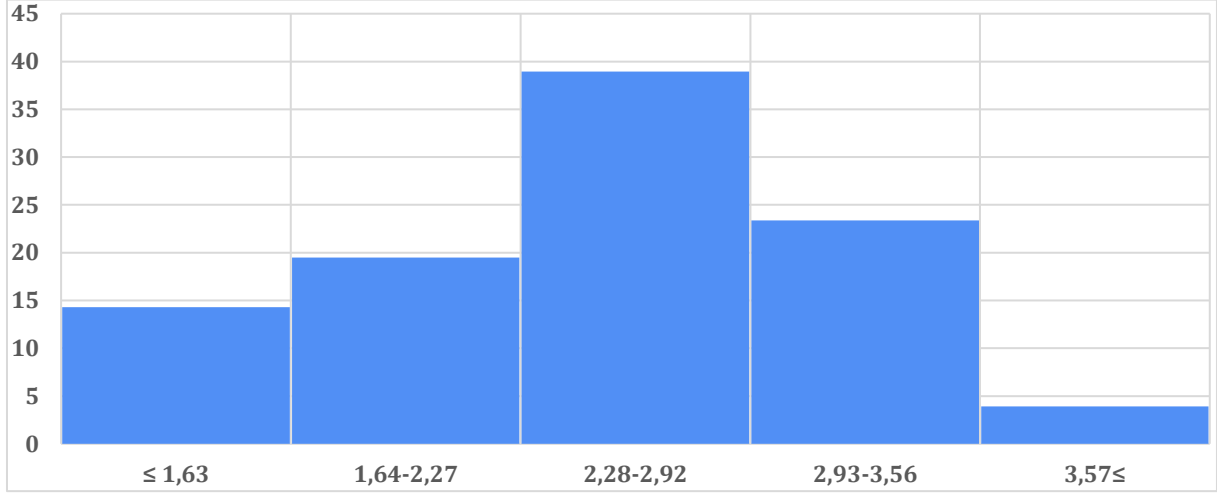
Finansal Kurumlar Birliği (FKB) Kasım ayı Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi, 1 Kasım 2024 – 11 Kasım 2024 tarihleri arasında 85 katılımcı tarafından yanıtlanmış ve sonuçlar, katılımcıların yanıtları toplulaştırılarak değerlendirilmiştir. Bu araştırma FKB üyesi olan Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman, Varlık Yönetim ve Tasarruf Finansman sektörlerinde faaliyet gösteren şirket yöneticileri ile yürütülmüştür. Ayrıca, FKB yönetimi ve uzmanlarından katılım sağlanmıştır. Her ay düzenli olarak yürütülecek bu araştırmanın sonuçları FKB üyelerinin ekonomiye ve sektörlerine ilişkin beklentilerinin gözlemlenmesi hedeflenmektedir.

Tablo 1: Katılımcı Profili

Katılımcı Profili	Yanıtlayan
Faktoring	32
Finansal Kiralama	10
Finansman	18
Tasarruf Finansman	2
Varlık Yönetim	14
Profesyoneller	9
TOPLAM	85

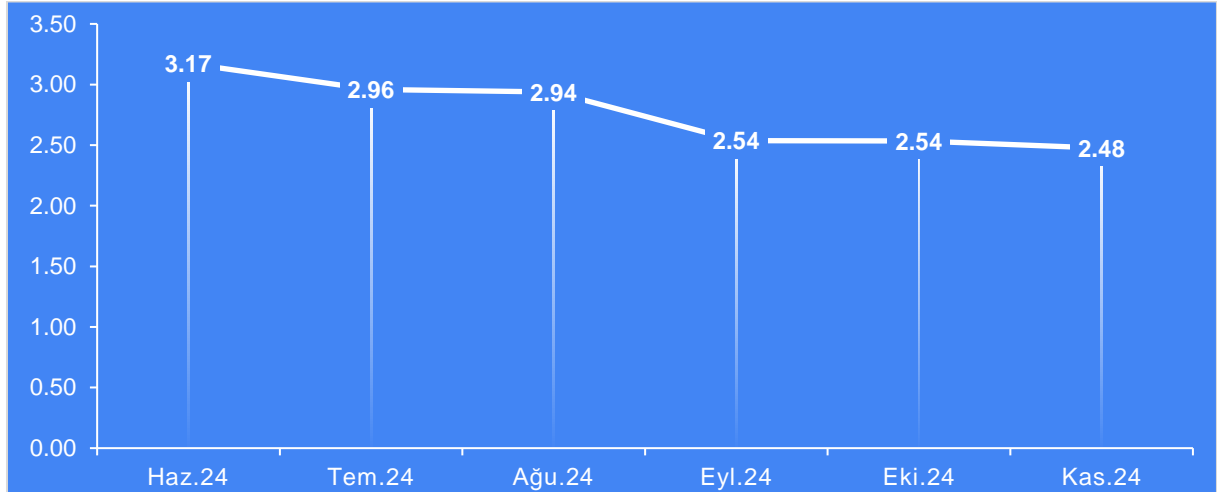
2.1. Enflasyon Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin enflasyon beklentileri cari ay sonu, cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu olarak sorulmuştur. 2024 yılı Kasım ayı anket döneminde, katılımcıların aylık enflasyon beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 14,3'ünün 1,63'ten düşük, yüzde 19,5'inin 1,64-2,27 aralığında, yüzde 39'unun 2,28-2,92 aralığında, yüzde 23,4'ünün 2,93-3,56 aralığında, yüzde 3,9'unun ise 3,57'den büyük olduğu gözlenmektedir.

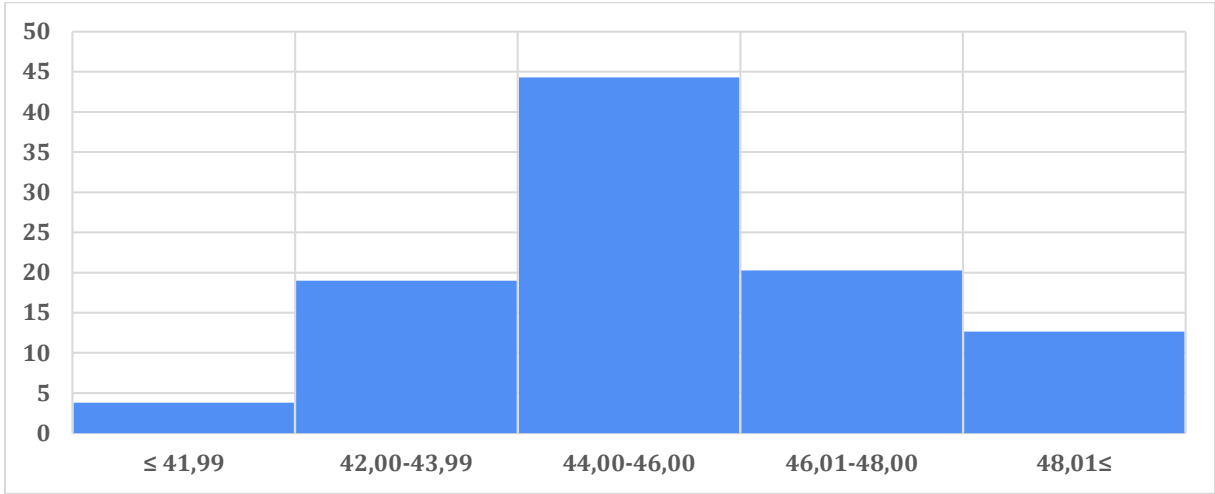
Grafik 5: Aylık Enflasyon Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayı enflasyon beklentisinin ortalama %2,48 olduğu tespit edilmiştir.** Aylık enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcıların verdikleri cevaplara göre aylık enflasyon beklentisi değişiminde katılımcılar genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

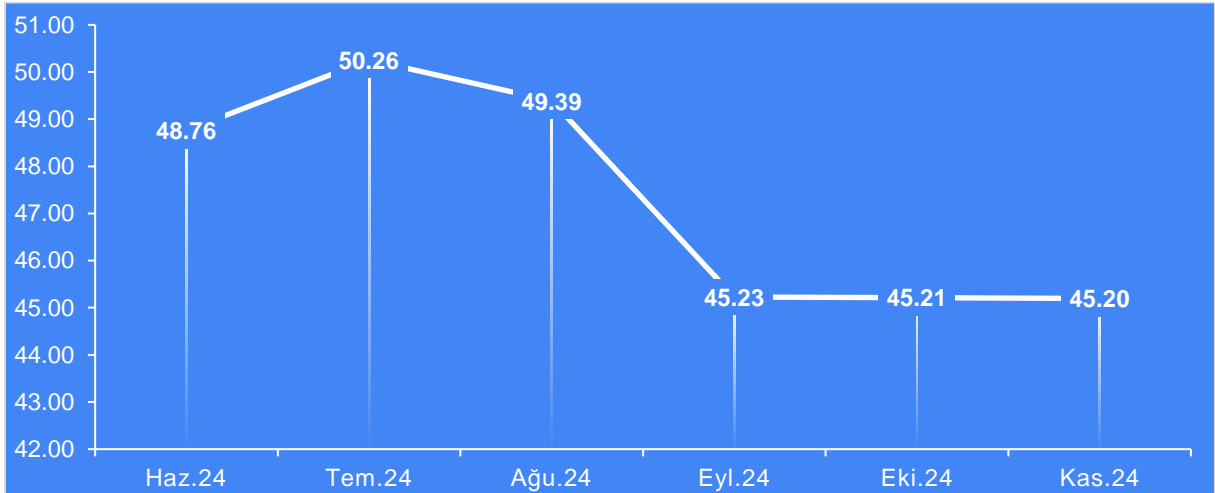
Grafik 6: Aylık Enflasyon Beklentisi Değişimi

Katılımcıların cari yıl sonu enflasyon beklentileri değerlendirildiğinde, yüzde 3,8'inin 41,99'dan düşük, yüzde 19'unun 42,00-43,99 aralığında, yüzde 44,3'ünün 44,00-46,00 aralığında, yüzde 20,3'ünün 46,01-48,00 aralığında, yüzde 12,7'sinin ise 48,01'den büyük olduğu gözlenmektedir.

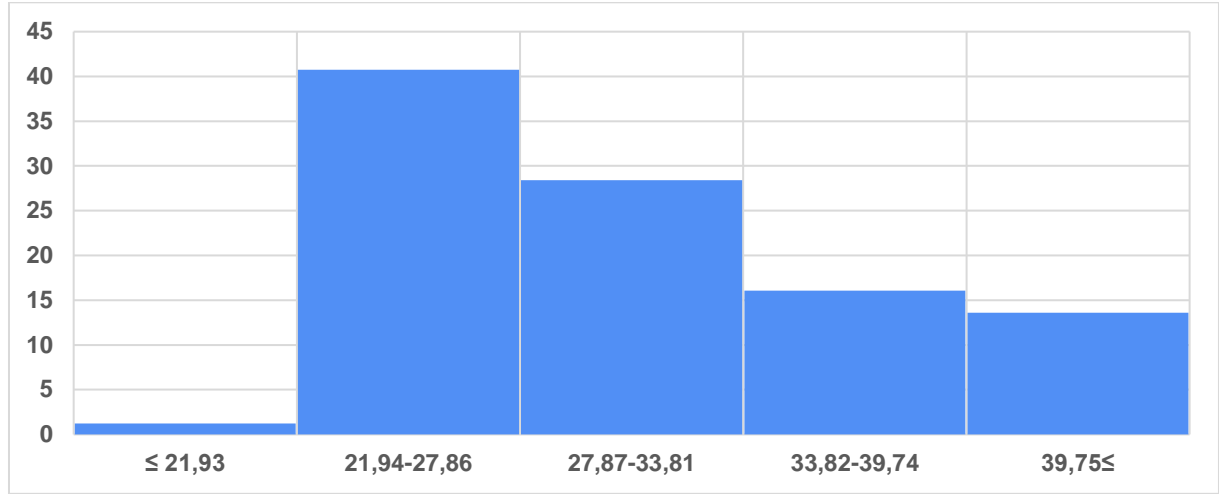
Grafik 7: Cari Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada cari yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamasının, **Kasım ayında 2024 yıl sonu için %45,20 olduğu tespit edilmiştir**. Cari yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, cari yıl sonu enflasyon beklentisi değişiminde ilk aylarda dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir. Son aylarda ise katılımcılar cari yıl sonu enflasyon beklentisi değişiminde genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

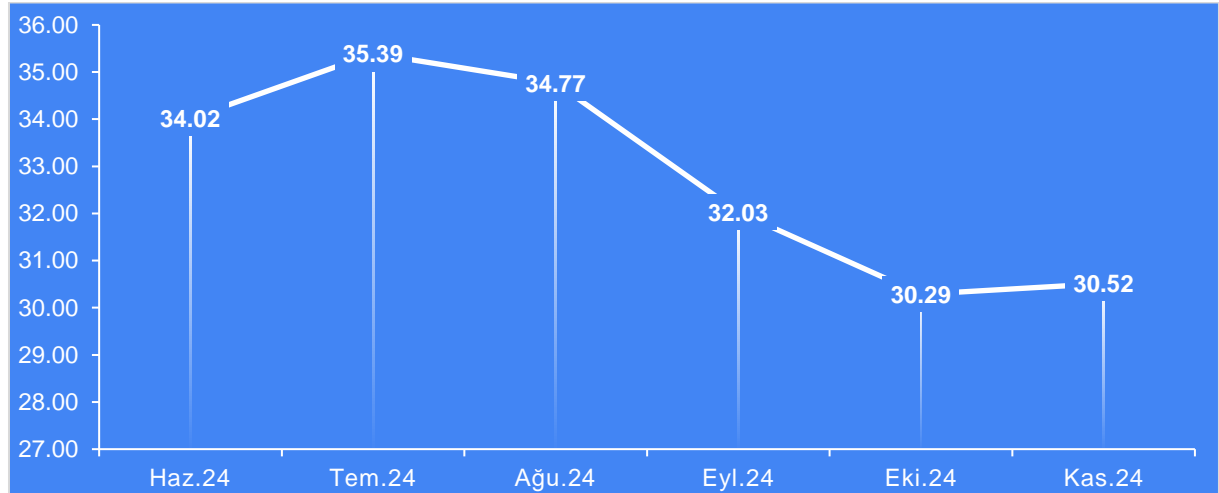
Grafik 8: Cari Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu enflasyon beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 1,2'sinin 21,93'ten düşük, yüzde 40,7'sinin 21,94-27,86 aralığında, yüzde 28,4'ünün 27,87-33,81 aralığında, yüzde 16,1'inin 33,82-39,74 aralığında, yüzde 13,6'sının ise 39,75'ten büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 9: Gelecek Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi

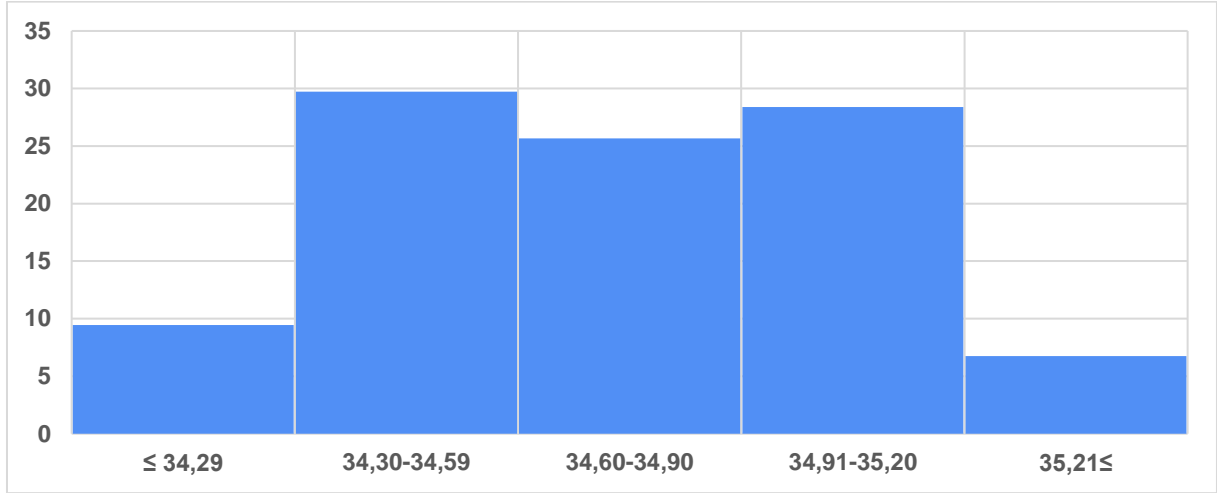
Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamasının, **Kasım ayında 2025 yıl sonu için %30,52 olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi değişiminde ilk aylarda dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir. Son aylarda ise katılımcılar gelecek yıl sonu enflasyon beklentisi değişiminde genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmişler.

Grafik 10: Gelecek Yıl Sonu Enflasyon Beklentisi Değişimi

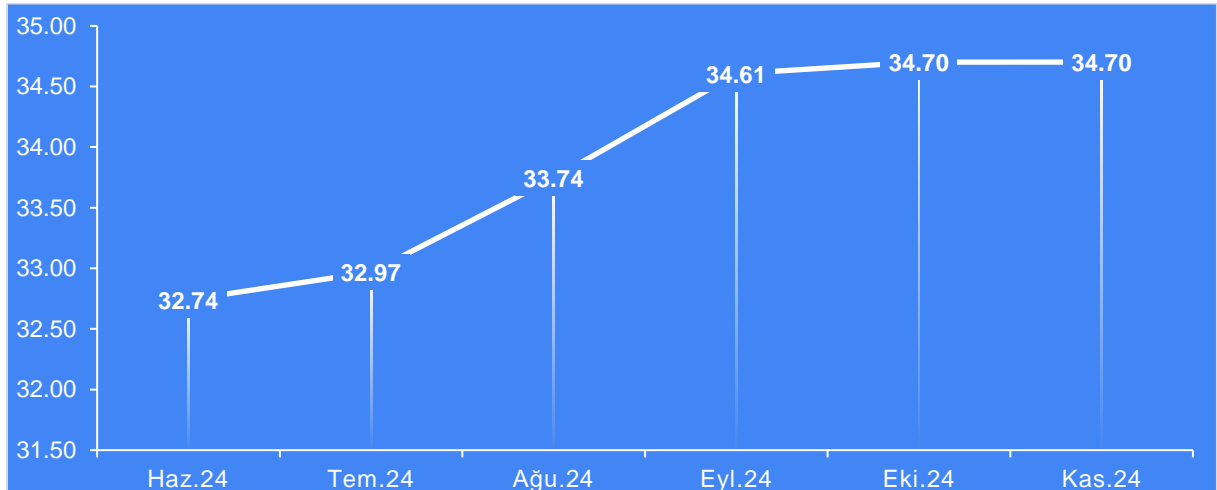
2.2. Kur Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin ABD dolar kuru beklentileri cari ay sonu, cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu olarak sorulmuştur. Katılımcıların cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi tahminleri değerlendirildiğinde yüzde 9,5'inin 34,29'dan düşük, yüzde 29,7'sinin 34,30-34,59 aralığında, yüzde 25,7'sinin 34,60-34,90 aralığında, yüzde 28,4'ünün 34,91-35,20 aralığında, yüzde 6,8'inin ise 35,21'den büyük olduğu gözlenmektedir.

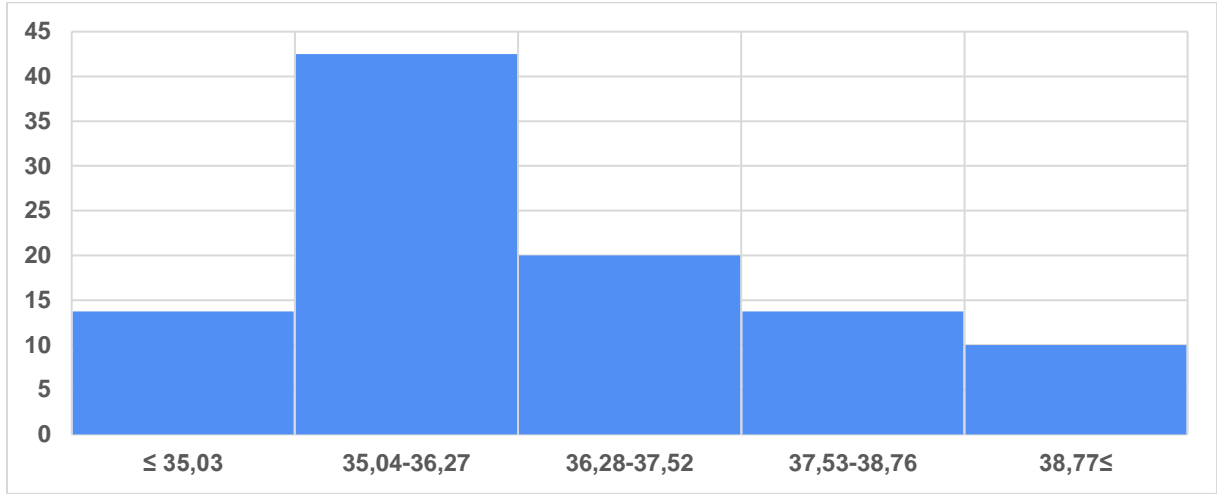
Grafik 11: Cari Ay Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

Aykırı değerlerin dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayı sonu ABD dolar kuru beklentisinin ortalama 34,70 TL olduğu tespit edilmiştir.** Cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcılar cari ay sonu ABD dolar kuru beklentisi değişiminde genel olarak bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

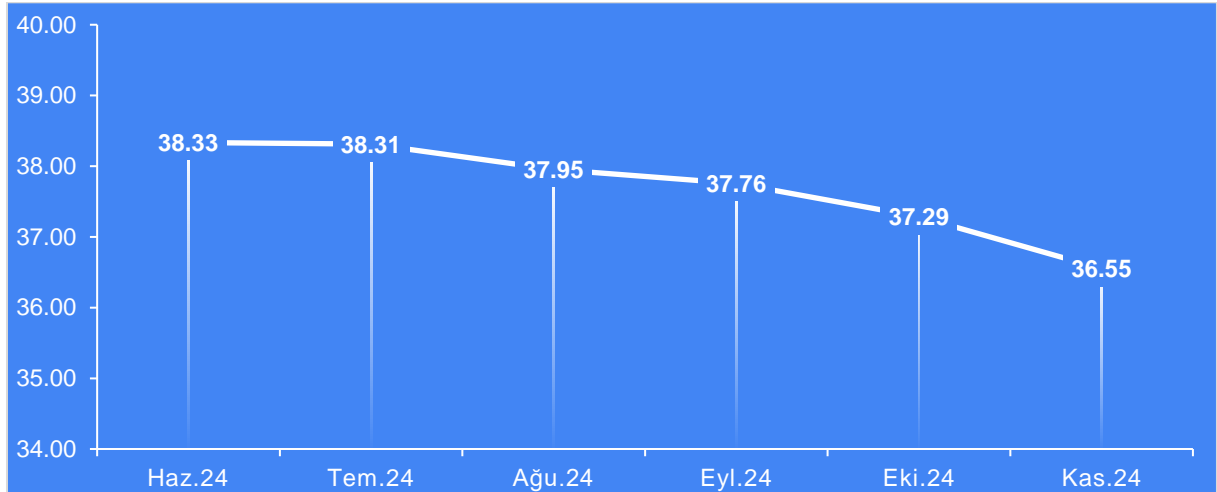
Grafik 12: Cari Ay Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

Katılımcıların cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentileri değerlendirildiğinde, yüzde 13,8'inin 35,03'ten düşük, yüzde 42,5'inin 35,04-36,27 aralığında, yüzde 20'sinin 36,28-37,52 aralığında, yüzde 13,8'inin 37,53-38,76 aralığında, yüzde 10'unun ise 38,77'den büyük olduğu gözlenmektedir.

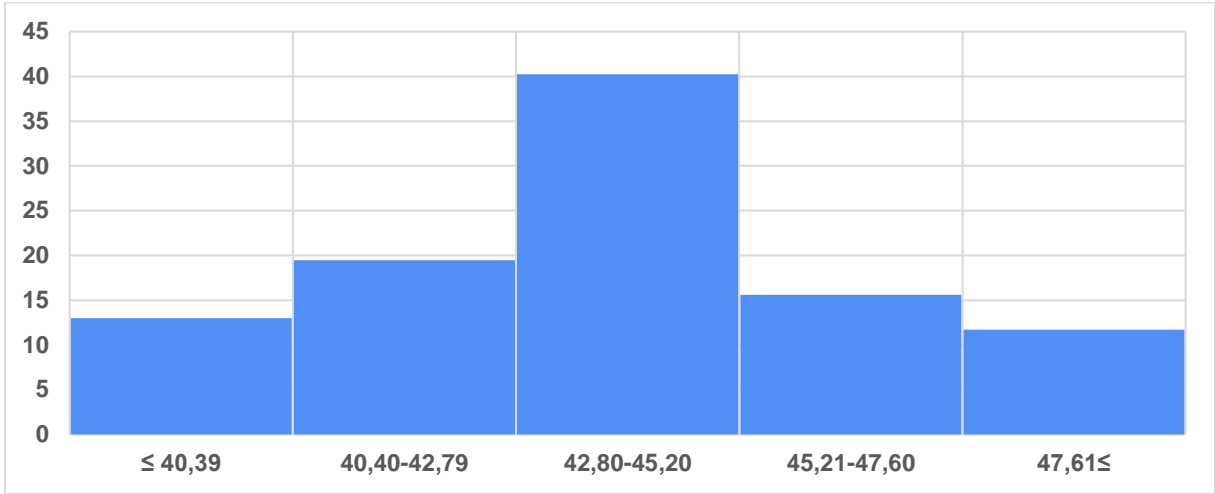
Grafik 13: Cari Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamasının, **Kasım ayında 2024 yıl sonu için 36,55 TL olduğu tespit edilmiştir**. Cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcılar cari yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi değişiminde genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

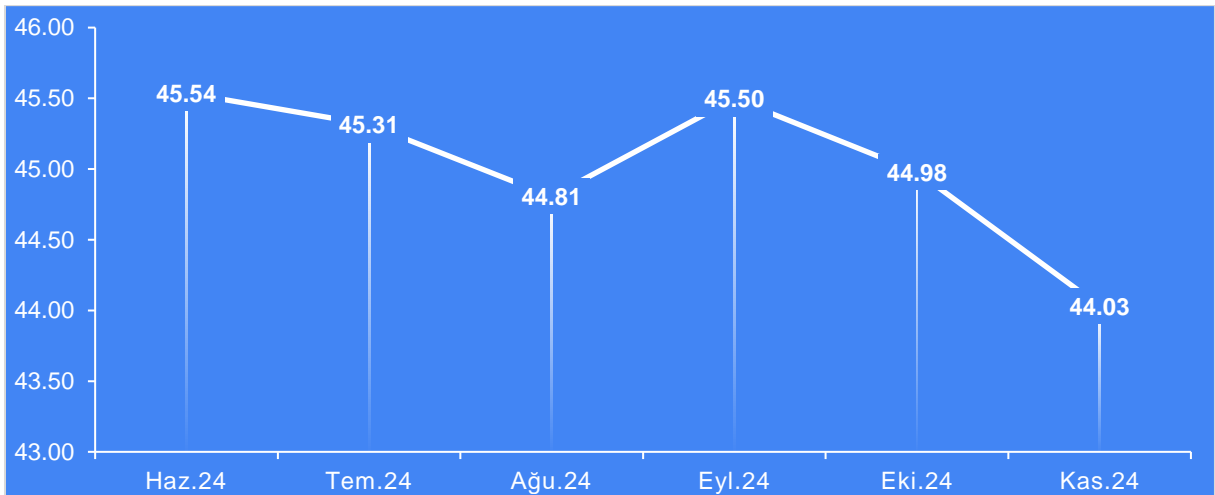
Grafik 14: Cari Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 13'ünün 40,39'dan düşük, yüzde 19,5'inin 40,40-42,79 aralığında, yüzde 40,3'ünün 42,80-45,20 aralığında, yüzde 15,6'sının 45,21-47,60 aralığında, yüzde 11,7'sinin ise 47,61'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 15: Gelecek Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi

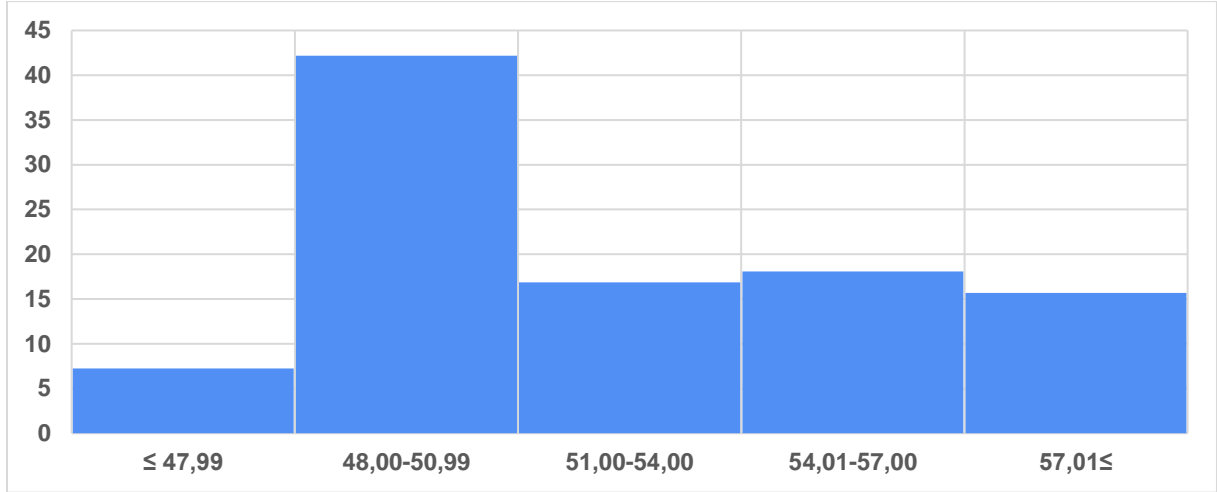
Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamasının, **Kasım ayında 2025 yıl sonu için 44,03 TL olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde gelecek yıl sonu ABD dolar kuru beklentisi değişiminde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Grafik 16: Gelecek Yıl Sonu ABD Dolar Kuru Beklentisi Değişimi

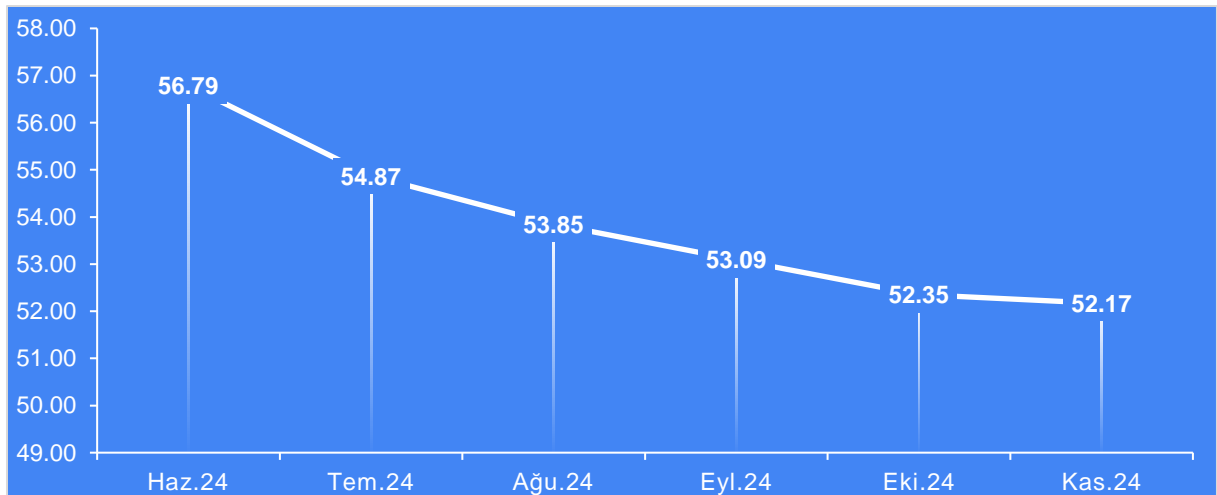
2.3. Faiz Beklentileri

Araştırmada sekt3r y3neticilerinin kısa vadeli ticari kredi faiz oranı ve sekt3rel ortalama faiz oranı beklentileri sorulmuştur. Katılımcıların kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi tahminleri değerlendirildiğinde; y3zde 7,2'sinin 47,99'dan d3ř3k, y3zde 42,2'sinin 48,00-50,99 aralığında, y3zde 16,9'unun 51,00-54,00 aralığında, y3zde 18,1'inin 54,01-57,00 aralığında, y3zde 15,7'sinin ise 57,01'den b3y3k olduğu g3zlenmektedir.

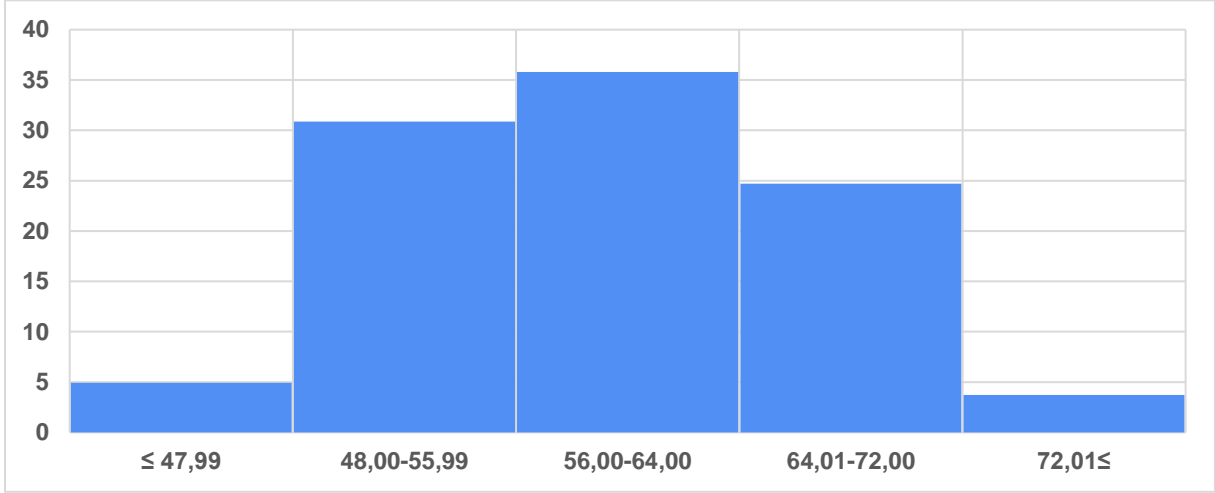
Grafik 17: Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayında kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisinin ortalama %52,17 olduğu tespit edilmiştir**. Kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde katılımcılar genel olarak bir d3ř3ř olacağı y3n3nde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

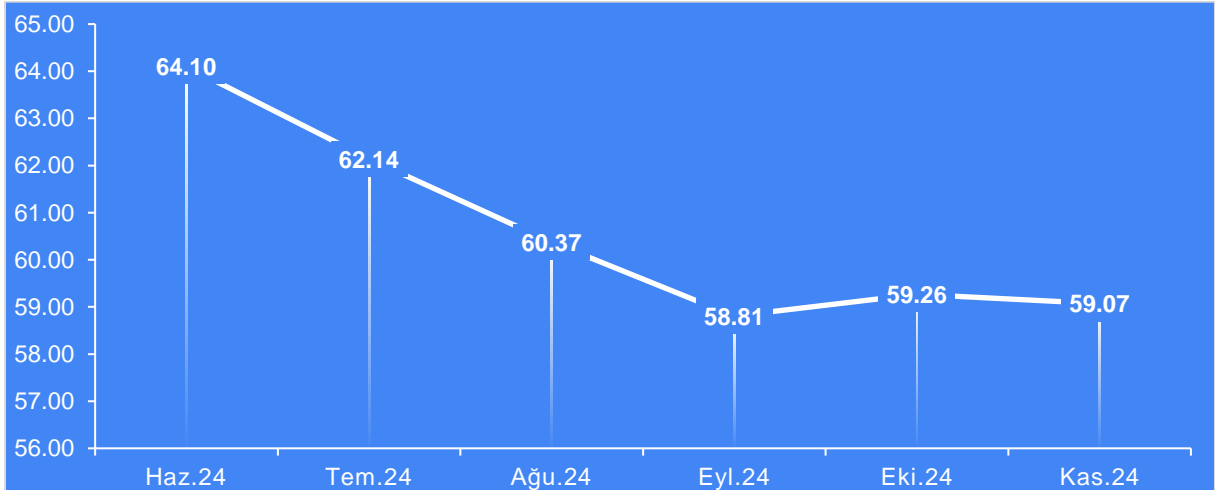
Grafik 18: Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi Değerimi

Katılımcıların sektör ortalama faiz oranı beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 4,9'unun 47,99'dan düşük, yüzde 30,9'unun 48,00-55,99 aralığında, yüzde 35,8'inin 56,00-64,00 aralığında, yüzde 24,7'sinin 64,01-72,00 aralığında, yüzde 3,7'sinin ise 72,01'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 19: Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi

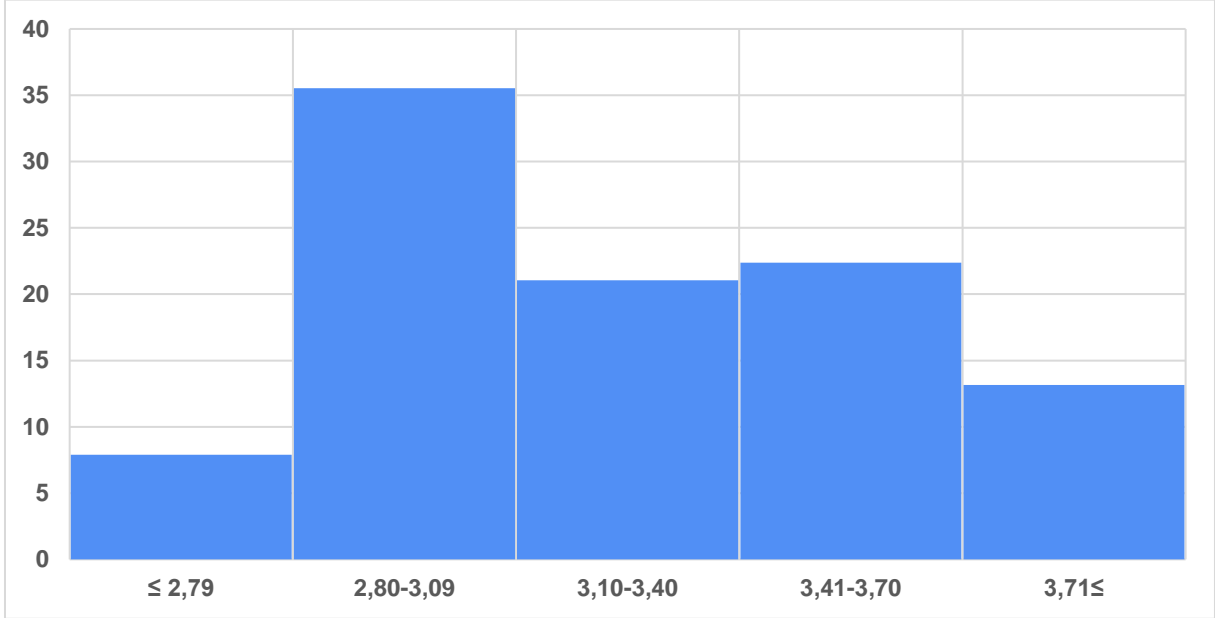
Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayında sektörel ortalama faiz oranı beklentisinin ortalama %59,07 olduğu tespit edilmiştir.** Sektör ortalama faiz oranı beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, sektör ortalama faiz oranı beklentisi değişiminde katılımcılar genel olarak bir düşüş olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

Grafik 20: Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi Değişimi

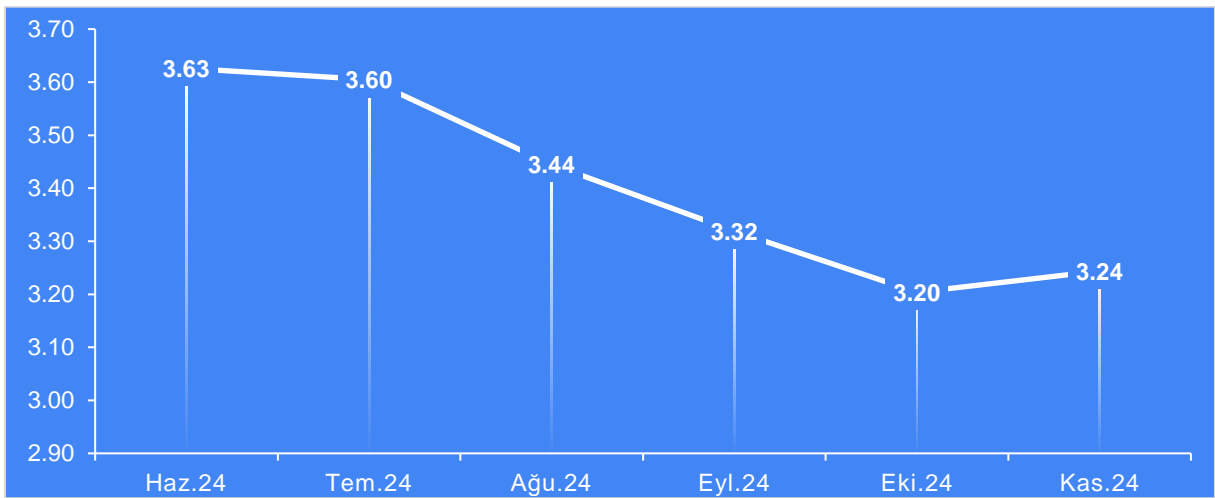
2.4. GSYH Büyüme Beklentileri

Araştırmada sektör yöneticilerinin cari yıl sonu ve gelecek yıl sonu Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyüme beklentileri sorulmuştur. Katılımcıların cari yıl sonu GSYH büyüme beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 7,9'unun 2,79'dan düşük, yüzde 35,5'inin 2,80-3,09 aralığında, yüzde 21,1'inin 3,10-3,40 aralığında, yüzde 22,4'ünün 3,41-3,70 aralığında, yüzde 13,2'sinin ise 3,71'den büyük olduğu gözlenmektedir.

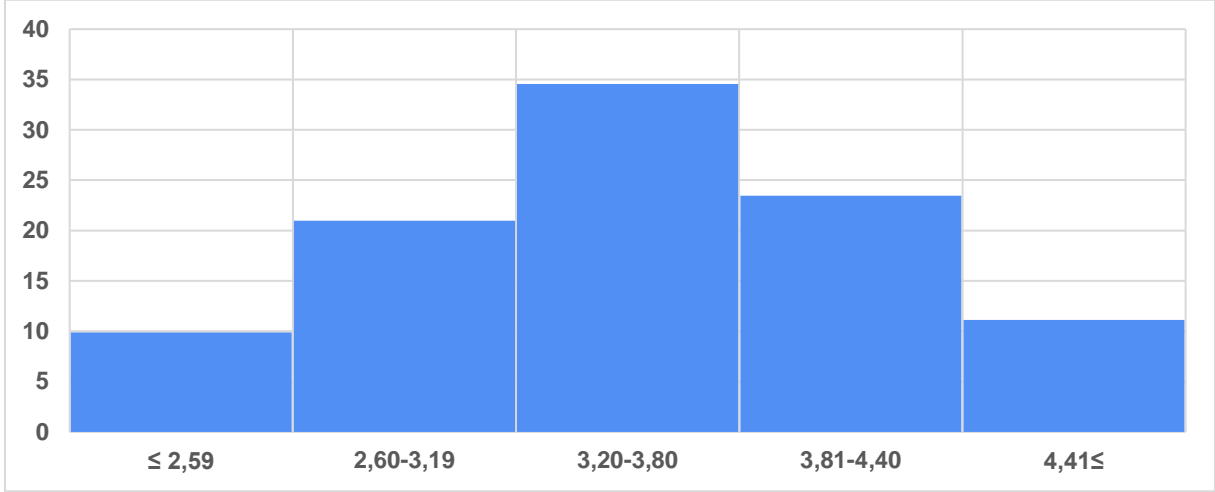
Grafik 21: Cari Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi

Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayında 2024 yıl sonu için GSYH büyüme beklentisi ortalama %3,24 olduğu tespit edilmiştir**. Cari yıl sonu GSYH büyüme beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, katılımcılar cari yıl sonu GSYH büyüme beklentisi değişiminde genel olarak bir düşüş olacağı yönünde, son ayda ise kısmı bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmiştirler.

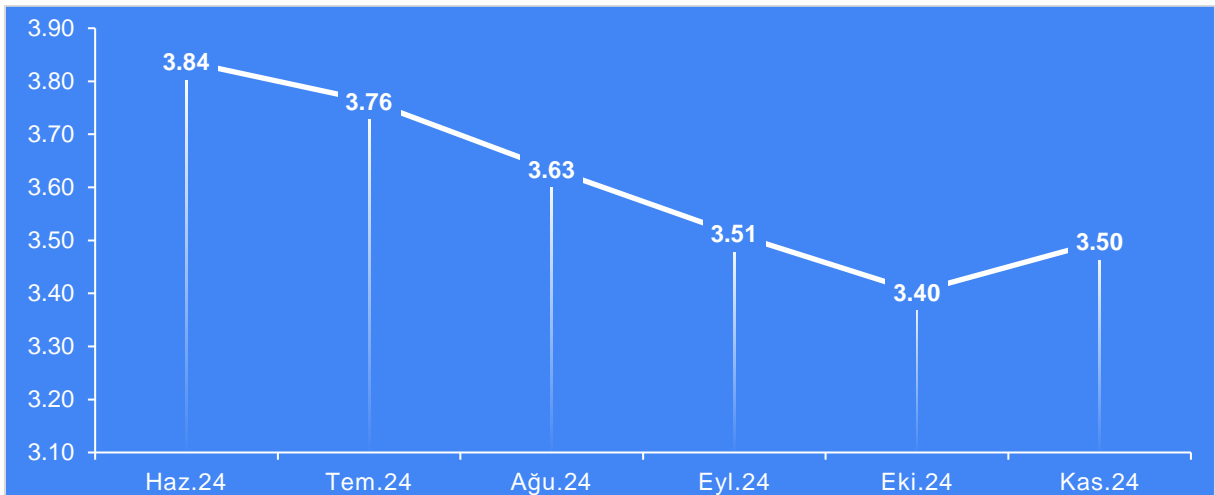
Grafik 22: Cari Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi Değişimi

Katılımcıların gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentileri değerlendirildiğinde; yüzde 9,9'unun 2,59'dan düşük, yüzde 21'inin 2,60-3,19 aralığında, yüzde 34,6'sının 3,20-3,80 aralığında, yüzde 23,5'inin 3,81-4,40 aralığında, yüzde 11,1'inin ise 4,41'den büyük olduğu gözlenmektedir.

Grafik 23: Gelecek Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi

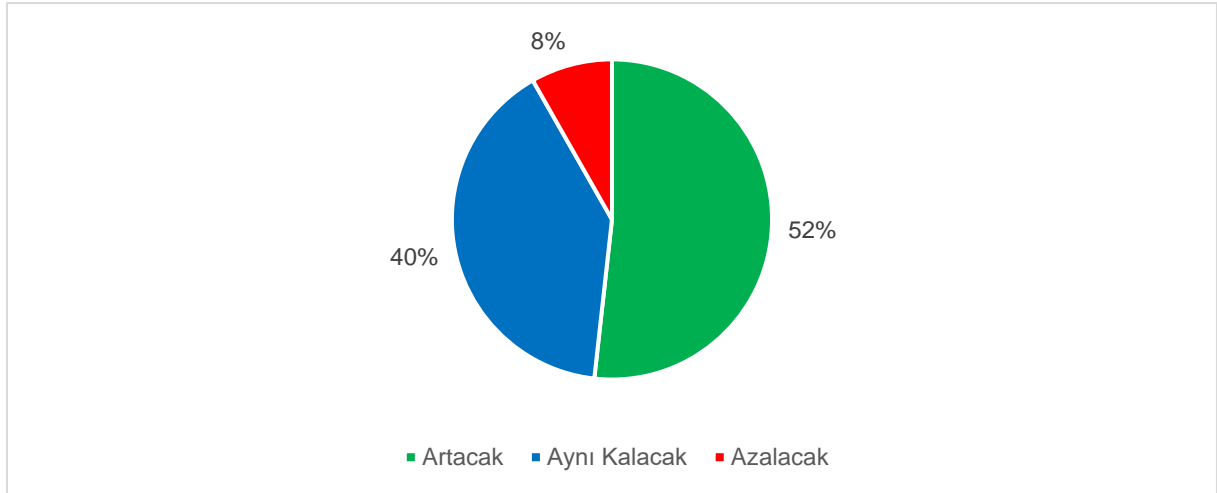
Aykırı değerler dikkate alınmayarak yapılan hesaplamada **Kasım ayında 2025 yıl sonu için GSYH büyüme beklentisi ortalama %3,50 olduğu tespit edilmiştir.** Gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentisi ortalamalarının son 6 aylık seyri incelendiğinde, gelecek yıl sonu GSYH büyüme beklentisi değişiminde genel olarak bir düşüş olacağı yönünde, son ayda ise bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Grafik 24: Gelecek Yıl Sonu GSYH Büyüme Beklentisi Değişimi

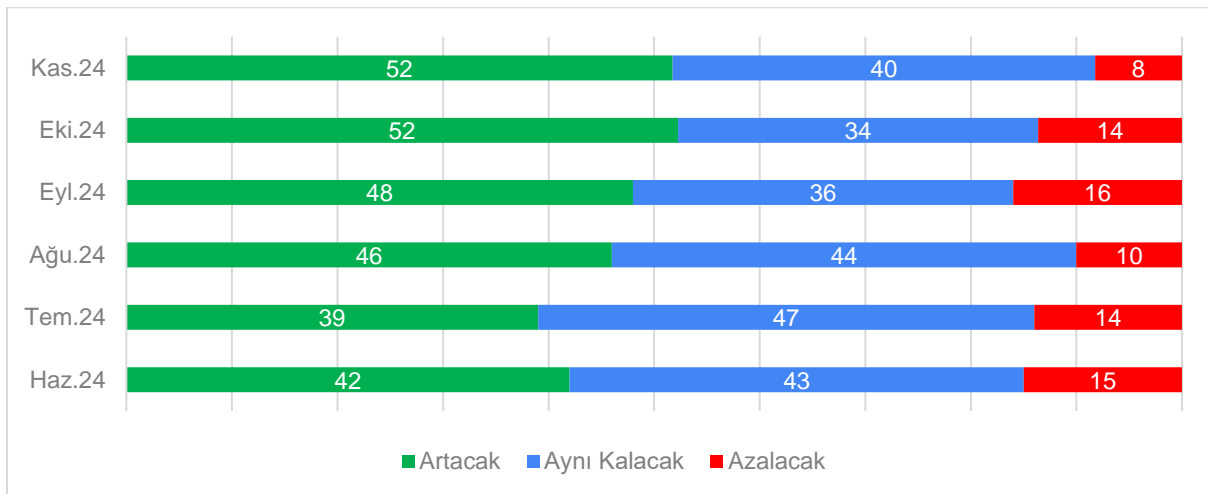
2.5. Sektörel Beklentiler

Araştırmada sektör yöneticilerinin sektörlerindeki işlem hacmi, takipteki kredi oranı, tahsilat değişimi ve genel gidişat hakkındaki beklentileri sorulmuştur. **Kasım** ayında önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki işlem hacmi beklentileri değerlendirildiğinde yüzde 52'si artacağını, yüzde 8'i azalacağını, yüzde 40'ı ise aynı kalacağını belirtmiştir.

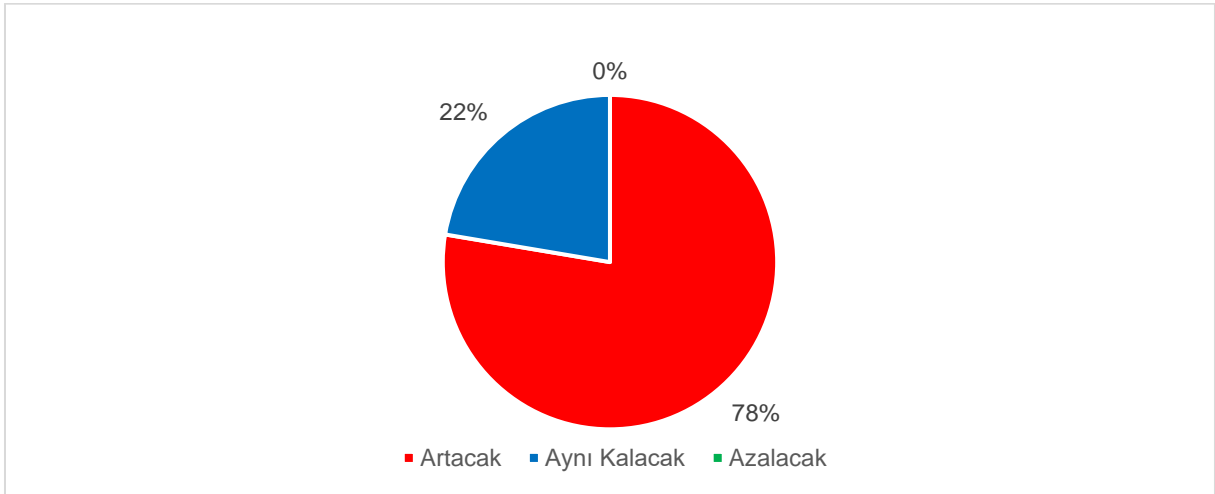
Grafik 25: İşlem Hacmi Beklentisi

Önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki işlem hacmi beklenti değerisinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde sektörlerindeki işlem hacmi beklentilerindeki artışta ilk ayda düşüş, son aylarda ise bir artış olacağı yönünde tahminlerinin olduğu görülmüştür.

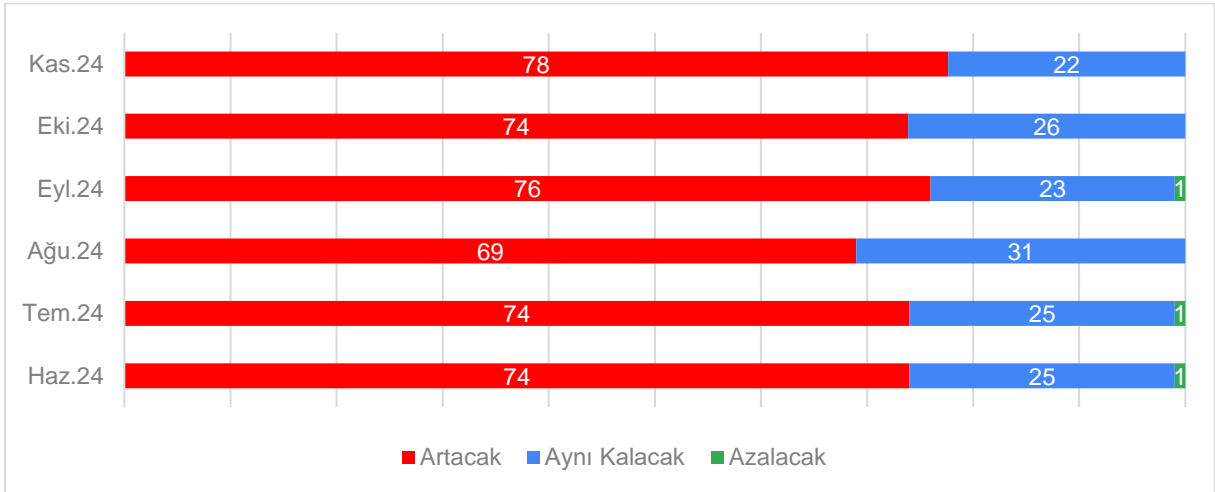
Grafik 26: İşlem Hacmi Beklentisi Değerisi

Kasım ayında gelecek 3 aylık dönemde takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 78'i artacağını, yüzde 22'si ise aynı kalacağını belirtmiştir.

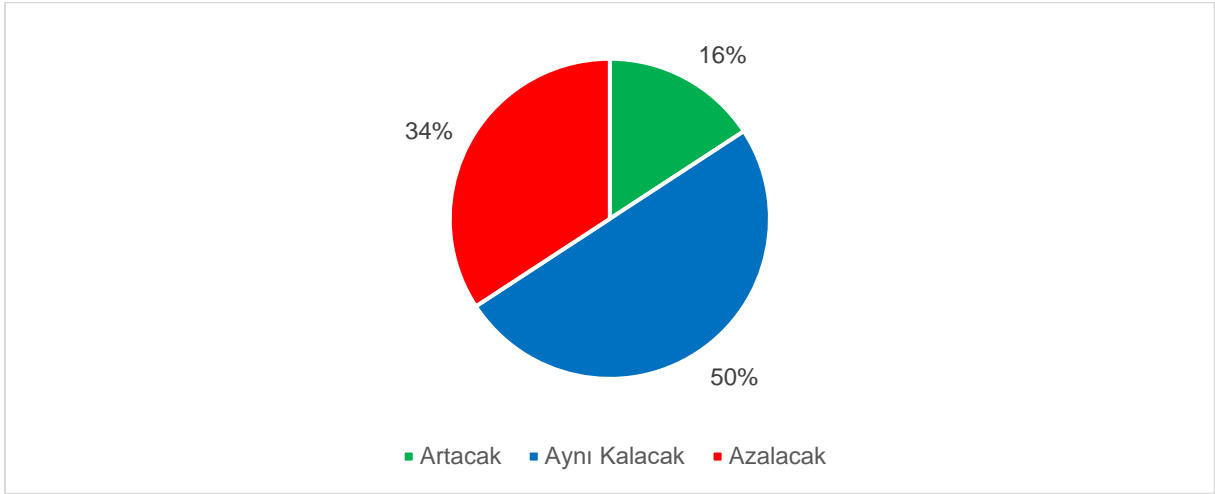
Grafik 27: Takipteki Kredi Oranı Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların gelecek 3 aylık dönemde NPL değişimi hakkında artış beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görölmektedir.

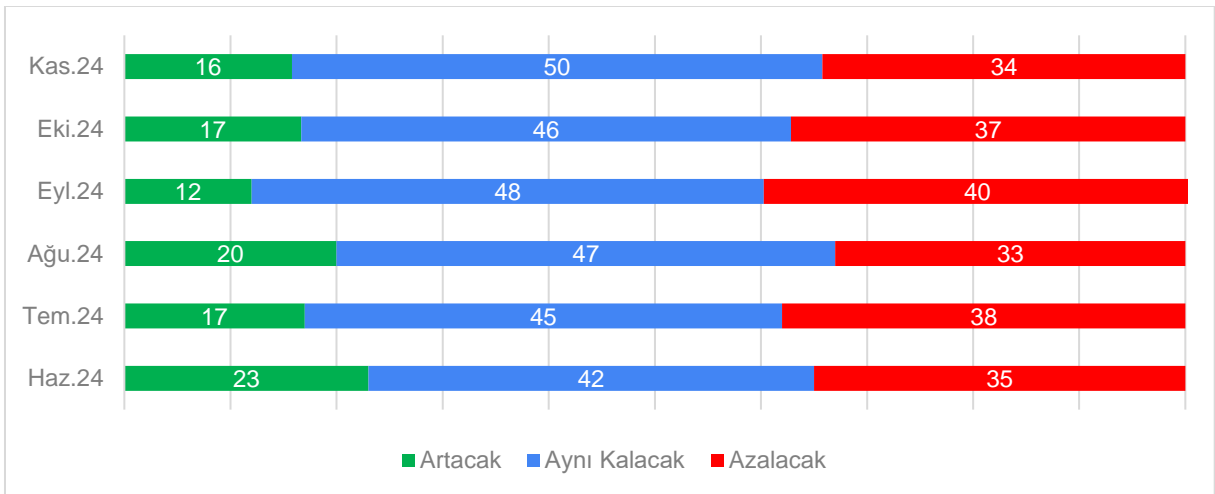
Grafik 28: Takipteki Kredi Oranı Beklentisi Değerimi

Kasım ayında gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki tahsilat değişimi hakkında beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 16'sı artacağını, yüzde 34'ü azalacağını, yüzde 50'si ise değerismeyeceğini belirtmiştir.

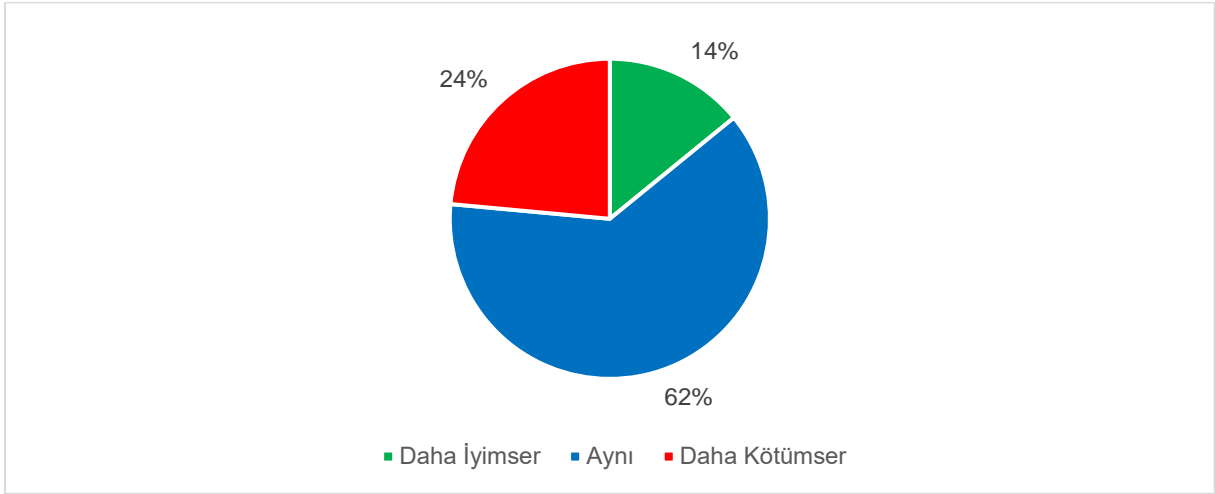
Grafik 29: Tahsilat Değerisi Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki tahsilat değerisi hakkında beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların gelecek 3 aylık dönemde sektörlerindeki tahsilat değerisi hakkında artış beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

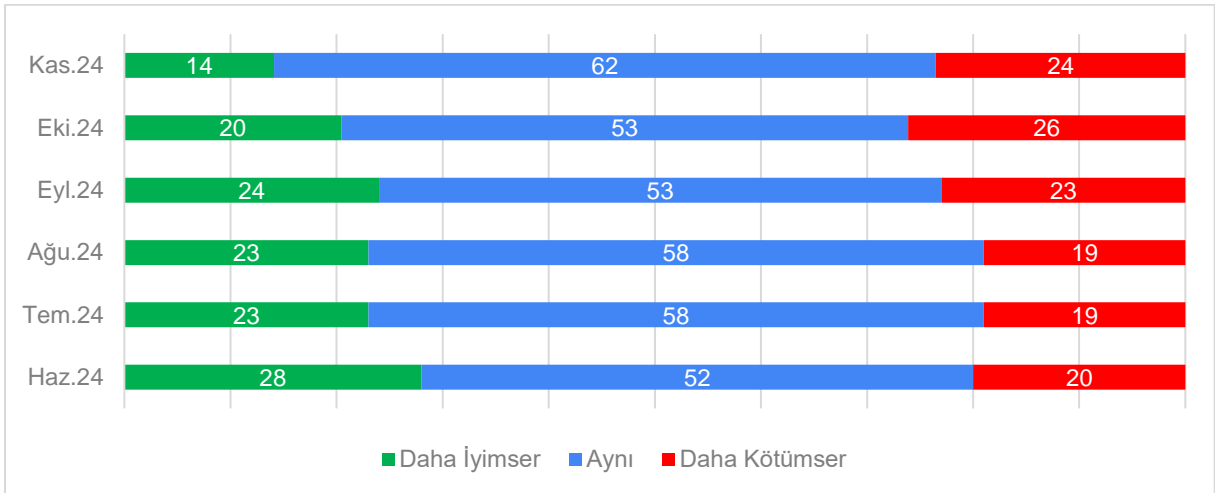
Grafik 30: Tahsilat Değerisi Beklentisi Değerisi

Kasım ayında gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkında önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentileri değerlendirildiğinde; katılımcıların yüzde 14'ü daha iyimser, yüzde 24'ü daha kötümser, yüzde 62'si ise aynı olacağını belirtmiştir.

Grafik 31: Genel Gidişat Beklentisi

Gelecek 3 aylık dönemde katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkında önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentilerinin son 6 aylık seyri incelendiğinde; katılımcıların sektörlerindeki genel gidişat hakkındaki artış beklentilerinde dalgalı bir görünüm mevcudiyetinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Grafik 32: Genel Gidişat Beklentisi Değişimi

Genel Değerlendirme

Şubat 2015'ten günümüze hesaplanan ve **Mart 2018'**e kadar artan bir eğilim izleyen **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi**, bu tarihten sonra azalan bir eğilim sergilemiş ve **Ekim 2018'**de 95,15 değerini alarak en düşük seviyesine ulaşmıştır. **Kasım 2018'**den itibaren dalgalı bir seyir izleyen endeks, **Ekim 2024'**te bir önceki aya göre 0,39 puan **artarak** 99,92 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Faktoring Sektörü Endeksi**, Ekim 2024'te 0,17 puan **artarak** 100,76 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Finansal Kiralama Sektörü Endeksi**, Ekim 2024'te 0,21 puan **artarak** 102,53 değerini almıştır.

FKB Ekonomik Görünüm Endeksi alt bileşenlerinden **Finansman Sektörü Endeksi**, Ekim 2024'te 0,79 puan **artarak** 96,46 değerini almıştır.

Alt sektör endekslerindeki artışlar, FKB Ekonomik Görünüm Endeksi'nin de artmasını sağlamıştır. FKB Ekonomik Görünüm Endeksi'nde **Nisan 2024'**te gözlenen 2,29 puanlık azalışı, **Mayıs 2024'**te 1,21 puanlık artış izlemiştir. **Haziran 2024'**te 0,46 puanlık azalış, **Temmuz 2024'**te ise 0,86 puan artış gösteren endeks, **Ağustos 2024'**te 0,44 puan azalmış, **Eylül 2024'**te 0,65 puan ve **Ekim 2024'**te 0,39 puan artmıştır. **Ekim 2024'**te endeks değeri, 2024 yılı ilk 6 ayının en yüksek değerini aldığı **Mart** ayından düşük olmakla birlikte, en düşük değerini aldığı **Nisan** ayının ve **2024 ilk altı ayının ortalaması** olan 98,87 değerinin üzerindedir. **Ekim** ayının, endeks hesaplanmasına konu olan sektörler bağlamında yılın geride kalan ilk 6 ayı ile benzer özellikler taşıdığı gözlenmektedir. **FKB Ekonomik Görünüm Endeksi'**nin, ekonomik beklentileri yansıtan bir gösterge olduğu düşünöldüğünde, Şubat ve Mart aylarında başlayan beklentilerin olumlu yönde kalıcı olma olasılığı, Nisan ayındaki düşüş ile birlikte azalma eğilimi gösterse de bu eğilim Mayıs ayında yönünü artışa çevirmiş ve bir önceki ayda görölen azalışı telafi etmiştir. Haziran ayında ise endekste kısmi bir azalış yaşanmakla birlikte, Temmuz ayında endeks bu azalışı telafi ederek yükselmiştir. Ağustos ayında bir önceki ayda görölen artış kısmen azalışla telafi edilmiş, Eylül ve Ekim aylarında endeks artış göstermiştir. Endeksin genel seyrinden, azalış yaşanan ayların artış gözlemlenen aylar ile telafi edildiği ve endeks değerlerinin genel olarak belirgin bir ortalama etrafında küçük salınımlar gösterdiği anlaşılmaktadır. Sıkılaştırma yönünde uygulanan iktisat politikalarının etkileriyle birlikte, aylık değişimlerin kalıcılığı konusunda belirgin bir yargıya varmak için orta ve orta-uzun vadeli zaman ufku dikkate almak ve ilerleyen dönemlerde endeksin seyrini gözlemlemek yerinde olacaktır.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi'ne göre; katılımcıların **enflasyon beklentileri 2024 Kasım ayı, 2024 yıl sonu ve 2025 yıl sonu** için sırasıyla %2,48; %45,20 ve %30,52 olarak gerçekleşmiştir. **Ekim** ayı anket sonuçları olan, sırasıyla %2,54; %45,21 ve %30,29 ile karşılaştırıldığında, **Kasım ay sonu** enflasyon beklentisinde küçük bir azalış olduğu, **2024 yıl sonu** için değişim olmadığı ve **2025 yıl sonu** için ihmal edilebilir bir artış olduğu gözlenmektedir. Anket katılımcılarının 2024 ve 2025 yılları için enflasyon beklentileri, **OVP'**nin öngördüğü sırasıyla %41,5 ve %17,5 tahminlerinden yüksek; **IMF'**nin öngördüğü sırasıyla %59,5 ve %38,4 tahminlerinden düşük bir seviyede oluşmuştur. Beklenti oluşumunun doğası gereği, kısa vadede enflasyonu etkileyen etmenlerin enflasyon oranına yansıma hızı ve derecesi görece düşük olmakta, orta ve orta-uzun vadede ise beklentiler kısa vadeye göre görece daha farklı bir bilgi formasyonu içerisinde oluşmaktadır. Bu nedenle, bir anket döneminden diğerine enflasyon beklentilerinin değişmesini olağan kabul etmek ve enflasyonun izleyeceği patikayı anlamak için para politikası duruşu ile enflasyonu belirleyen etmenleri, beklentilerin oluştuğu zaman ufku da dikkate alarak değerlendirmek yerinde olacaktır. Bu bağlamda, özellikle yıl sonlarına ilişkin beklentilerdeki değişimler dikkate alındığında orta ve orta-uzun vadede para politikasının sıkılaştırılmasının, *Grafik*

8'de ve *Grafik 10'da* da görüldüğü üzere enflasyon beklentilerine yansımaya devam ettiği ve enflasyon beklentilerinin kısmi dalgalanmalar gösterse de azalan-durağan bir patikaya oturduğu söylenebilir.

FKB Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi sonuçlarına göre; katılımcıların **Dolar kuru beklentisi, 2024 Kasım ayı, 2024 yıl sonu ve 2025 yıl sonu** için sırasıyla 34,70; 36,55 ve 44,03 olarak gerçekleşmiştir. **Ekim 2024** anket sonuçları olan, sırasıyla 34,70; 37,29 ve 44,98 ile karşılaştırıldığında, piyasa katılımcılarının döviz kuru seviyesine ilişkin beklentilerinde, **Kasım ay sonu** için değişiklik görülmezken, **2024 yıl sonu** için kısmi artış ve **2025 yıl sonu** için kısmi azalış söz konusudur. Yıllık beklenti değerlerini gösteren *Grafik 14'te* ve *Grafik 16'da* görüleceği üzere kur beklentisi, **2024 ve 2025 yıl sonu** değerleri itibariyle istikrarlı bir görünüm sergilemektedir. Katılımcıların yıl sonu beklentileri dikkate alındığında, 2025 yılında bir önceki yıl sonuna göre TL'de %20,46 civarında değer kaybı beklenmektedir. **Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül** ve **Ekim** aylarına ilişkin anket sonuçları göre hesaplanan sırasıyla %19,60; %18,23; %18,81, %18,27, %18,07, %20,49 ve %20,62 değer kaybı oranlarıyla karşılaştırıldığında, TL'deki değer kaybı beklentisi **Kasım ayında** da istikrar eğilimi sergilemektedir. **Kasım ayı** anket sonuçlarına göre, %20,62 olan 2025 sonu TL'deki değer kaybı oranı beklentisi, aynı zaman dilimi için %30,52 olan enflasyon oranı beklentisinin altında oluşmuştur. Bu bağlamda, katılımcıların döviz kurundan enflasyona yönelik geçişkenliği, gelecek dönemlerde fiyat artışlarının bütünüyle olmasa da önemli bir nedeni olarak göz önünde bulundurduğu söylenebilir. 2024 ve 2025 yıl sonu için **IMF'nin** sırasıyla 37,24 ve 52,57 ve **OVP'nin** 33,2 ve 42 tahminleri (*TL ve dolar bazındaki yıllık milli gelir tahminlerinden elde edilen ortalama dolar kuru beklentisi*) ile karşılaştırıldığında, anket katılımcılarının **2024 için IMF** tahminiyle uyumlu ve **OVP** tahmininden daha yüksek ve **2025 için IMF** tahmininden daha düşük, **OVP** tahmininden daha yüksek beklenti formasyonu içinde oldukları görülmektedir. **Ocak 2024'ten** bu yana Türkiye **CDS priminde** görülen dalgalanarak azalma yönündeki eğilimin (ortalama olarak: Şubat 288; Mart 300,79; Nisan 293,65; Mayıs 259,20; Haziran 271,35; Temmuz 255,61; Ağustos 265,75; Eylül 256,81) devam ettiği ve **Ekim 2024'te** CDS priminin bir önceki aya göre 9,35 puan artarak 266,16 değerini aldığı gözlenmektedir. CDS primindeki değişimlerinin, ülke ekonomisine ilişkin risk algılarının göstergesi olması itibariyle, piyasa katılımcılarının döviz kuru beklentilerine yansıdığını söylemek mümkündür.

FKB Ekonomik Görünüm Anketi Kasım 2024 sonuçları, gelecek 3 ay için **kısa vadeli ticari kredi faiz oranının** bir önceki aya göre %0,18 azalarak %52,17 ve **FKB'ye üye kurumlarına ilişkin sektör ortalama faiz oranının** ise bir önceki aya göre %0,19 azalarak %59,07 olarak beklendiğini göstermektedir. Kredi faizlerinin gelecek dönemlerdeki değerlerine ilişkin katılımcıların beklentilerindeki ihmal edilebilir bir değişiklik söz konusudur ve *Grafik 18* ve *Grafik 20'de* görüleceği üzere istikrarlı azalış yönünde bir eğilim gözlenmeye devam etmektedir. **TCMB** verilerine göre, **bankalarca açılan kredilere uygulanan yıllıklandırılmış ticari kredi faiz ortalaması**, (tümü ilk hafta olmak üzere) Nisan 2024'te %67,42; Mayıs 2024'te %65,74; Haziran 2024'te %63,18; Temmuz 2024'te 63,10; Ağustos 2024'te 61,66; Eylül 2024'te %60,93 ve Ekim 2024'te %60,74 civarında gerçekleşmiştir. Sektör ortalama faiz oranlarına ilişkin **FKB Ekonomik Görünüm Anketi** değerlerinin, gerçekleşen piyasa faizleriyle uyumlu olduğu görülmektedir.

FKB Ekonomik Görünüm Anketi Kasım 2024 sonuçlarına göre, katılımcıların **GSYH büyüme oranı beklentisi** 2024 yıl sonu için %3,24 ve 2025 yıl sonu için %3,50 olmuştur. 2024 yıl sonu beklentisinin %3,20 ve 2025 yıl sonu beklentisinin %3,40 olduğu **Ekim ayı** anketiyle karşılaştırıldığında, her iki yıl için de büyüme oranı beklentisinde kısmi artış gözlenmektedir. Aynı yıllar için **OVP'nin** sırasıyla %3,5 ve %4 ile **IMF'nin** sırasıyla %3,6 ve %2,7 olan öngörülerine karşılaştırıldığında, katılımcıların GSYH büyüme oranı beklentisi, 2024 yıl sonu için **OVP** ve **IMF** öngörülerinin altında, 2025 yıl sonu için ise **OVP** öngörülerinin altında, **IMF'nin** öngörülerinin üzerinde olmuştur. *Grafik 22'den* ve *Grafik 24'ten* izlenebileceği üzere, büyüme oranının her iki zaman dilimi için istikrarlı kısmi azalan bir patikaya yerleştiiği ve **OVP** tahminleriyle tutarlı olduğu görülmektedir.

FKB Ekonomik Görünüm Anketi Kasım 2024 katılımcılarının %52'si **İşlem hacminin** önceki 3 aylık döneme göre gelecek 3 aylık dönemde artacağı, %40'ı değişmeyeceği ve %8'i ise azalacağı yönünde görüş bildirmiştir. Bu oranların **Ekim ayı** anketinde %52, %34 ve %14 olduğu göz önüne alındığında, işlem hacmi beklentisinde **Grafik 26'**dan da izlenebileceği gibi olumlu istikrar eğiliminin baskın olduğu görülmektedir. **Kasım ayı** anket sonuçlarına göre, **Takipteki kredi oranı değişimi beklentisinde** gelecek 3 aylık döneme ilişkin artış %78 olarak gerçekleşirken, katılımcıların %22'si oranın değişmeyeceğini öngörmektedir. Anket sonuçları, **Ekim ayı** anket değerleri olan sırasıyla %74 ve %26 ile karşılaştırıldığında, **Grafik 28'**den de izlenebileceği üzere İşlem hacminde oluşan olumlu-istikrarlı yöndeki beklentinin, takipteki kredi oranına ilişkin beklentilere ihtiyatlı beklenti biçiminde yansımaya devam ettiği görülmektedir. **Kasım ayı** anket katılımcılarının %16'sı gelecek 3 aylık dönemde **Tahsilat oranının** artacağını, %50'si değişmeyeceğini ve %34'ü azalacağını öngörmektedir. **Ekim ayı** anketinde bu oranların sırasıyla %17 %46 ve %37 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, **Grafik 30'**dan da izlenebileceği üzere anket katılımcılarının tahsilat hacminde istikrar beklentisi içerisinde oldukları gözlenmektedir.

FKB Ekonomik Görünüm Anketi Sektörün genel değerlendirilmesine ilişkin olarak, **Kasım 2024'**te katılımcıların %14'ü gelecek 3 ayın cari durumdan daha iyi olacağını, %62'si farklı olmayacağını ve %24'ü daha kötü olacağını belirtmiştir. Bu sonuçların, **Ekim ayı** sonuçları olan sırasıyla %20, %53 ve %26 ile karşılaştırıldığında, benzer bir örüntü sergilediği ve iyimser-istikrar yönlü beklentinin baskın olduğu görülmektedir. **Mayıs ayından** bu yana, sektörün kötümser beklentilerinin en yüksek olduğu **Ekim ayı** beklentileri, iyimser beklentiler açısından **Haziran ayında** bu yana gözlemlenen en düşük değeri almıştı. Dolayısıyla, **Ekim ayının** istikrarlı durumdan uzaklaşma olasılığının arttığı ve sektörün geneline ilişkin olarak dönemler itibariyle istikrarın korunacağı beklentisinin de oransal olarak düşük kaldığı bir zaman dilimi olduğu görülmekteydi. Bununla birlikte, **Kasım ayının, genel gidişat beklentileri** bağlamında **Ekim** ayında görülen istikrarlı durumdan uzaklaşma olasılığının, istikrara dönme yönünde yön değiştirdiği bir ay olduğu görülmektedir. İşlem hacmine, takipteki kredi oranına ve tahsilat değişimine ilişkin beklentiler birlikte değerlendirildiğinde, gelecek dönemde sektörün geneline ilişkin anket katılımcılarının istikrarlı beklentilerinin ihtiyatlı olsa da devam ettiği ifade edilebilir. Beklenti formasyonunun her bir anket döneminde değişmesinin olağan olduğunu kabul etmek ve dolayısıyla uzun dönemli eğilimler ve aylık değişimlerin kalıcılığı konusunda belirgin bir yargıya varmak için ilerleyen dönemlerde beklentilerin seyrini gözlemek yerinde olacaktır.

EK 1: Endeks Tabloları

Tablo 2: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		99,21	102,00	101,10	100,34	100,72	100,81	100,10	100,22	100,31	100,57	102,51
2016	99,58	100,64	103,50	102,81	103,43	103,79	101,72	102,41	102,29	102,54	103,28	103,76
2017	101,77	103,27	103,50	102,11	103,15	103,04	102,59	103,10	102,40	103,06	103,52	104,60
2018	102,87	103,23	104,02	103,34	102,92	102,10	101,83	99,65	96,22	95,15	98,09	100,29
2019	96,89	97,31	100,00	99,30	99,46	97,80	99,11	97,57	99,19	100,12	100,20	101,71
2020	100,20	101,04	101,06	98,72	98,02	100,45	101,20	100,98	101,94	101,56	101,75	102,30
2021	100,63	100,77	102,20	100,84	99,42	101,68	99,96	101,04	101,48	100,89	101,91	101,58
2022	98,94	100,17	101,51	100,90	100,16	100,39	97,17	97,92	98,25	98,82	99,64	100,31
2023	99,51	98,78	100,33	101,04	99,49	97,82	98,37	98,66	99,29	98,78	98,96	99,31
2024	98,97	99,17	100,00	97,71	98,92	98,46	99,32	98,88	99,53	99,92		

Tablo 3: Finansal Kurumlar Birliği Faktoring Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		101,67	103,59	102,14	101,24	102,04	101,54	101,47	101,82	102,58	101,65	103,08
2016	100,76	102,20	102,46	101,53	101,95	102,11	100,69	101,48	101,78	101,55	102,19	102,37
2017	101,06	102,44	102,22	100,43	101,97	101,96	101,40	102,24	101,85	102,52	103,02	103,20
2018	102,25	102,91	102,77	102,11	102,35	101,79	101,88	99,67	99,51	98,98	100,04	100,35
2019	99,21	99,22	100,00	99,64	99,74	98,40	100,57	98,54	99,85	100,55	100,20	101,41
2020	100,32	100,04	100,54	98,64	97,57	99,40	100,35	99,91	100,54	100,54	100,56	101,60
2021	99,57	99,82	100,85	100,01	98,71	100,70	99,00	99,65	100,90	99,64	101,15	100,96
2022	98,27	99,56	100,33	99,89	99,19	99,61	98,48	98,72	99,90	100,07	101,03	101,30
2023	100,60	100,43	101,12	99,91	100,07	99,54	100,20	100,00	99,98	100,14	100,45	100,68
2024	100,22	100,32	101,21	99,50	100,26	99,21	100,08	99,75	100,59	100,76		

Tablo 4: Finansal Kurumlar Birliği Finansal Kiralama Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		100,60	104,58	103,47	102,63	102,54	102,91	101,19	101,95	101,05	101,63	104,06
2016	102,38	102,20	103,96	102,83	103,73	104,46	101,13	101,18	101,33	101,94	102,49	103,76
2017	101,37	103,99	104,43	102,71	103,37	103,50	102,41	102,58	101,50	102,28	102,24	104,08
2018	102,41	103,08	104,47	103,41	101,81	100,69	99,99	96,58	90,70	88,82	94,70	99,23
2019	92,83	94,34	100,00	98,43	98,83	95,88	97,90	95,31	98,30	99,35	99,83	101,53
2020	100,47	101,64	101,63	99,95	97,58	100,29	100,77	100,63	102,27	101,62	102,37	102,09
2021	101,41	101,25	102,89	102,43	100,79	102,02	100,09	101,75	102,57	102,01	103,04	101,62
2022	98,43	100,81	103,17	102,82	100,96	100,73	94,86	96,98	97,86	99,27	100,20	100,22
2023	100,62	100,37	102,24	105,55	101,16	98,59	99,43	100,67	101,36	100,97	100,45	100,02
2024	100,79	101,14	102,49	98,88	100,64	100,35	101,75	101,18	102,32	102,53		

Tablo 5: Finansal Kurumlar Birliği Finansman Sektörü Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015		95,37	97,81	97,69	97,15	97,59	97,98	97,63	96,90	97,31	98,42	100,39
2016	95,60	97,52	104,07	104,08	104,59	104,80	103,35	104,59	103,76	104,14	105,17	105,16
2017	102,87	103,36	103,83	103,19	104,12	103,67	103,96	104,47	103,85	104,37	105,30	106,52
2018	103,95	103,70	104,82	104,49	104,60	103,83	103,62	102,70	98,44	97,65	99,52	101,29
2019	98,62	98,38	100,00	99,84	99,81	99,11	98,86	98,86	99,42	100,48	100,57	102,19
2020	99,81	101,43	101,01	97,57	98,91	101,65	102,47	102,38	103,00	102,51	102,30	103,20
2021	100,92	101,22	102,87	100,07	98,77	102,32	100,79	101,71	100,98	101,01	101,54	102,16
2022	100,11	100,14	101,01	100,00	100,33	100,83	98,17	98,07	96,99	97,13	97,69	99,41
2023	97,30	95,52	97,64	97,65	97,23	95,34	95,48	95,32	96,54	95,24	95,98	97,22
2024	95,90	96,04	96,31	94,75	95,87	95,81	96,14	95,69	95,67	96,46		

EK 2: Metodoloji

Tablo 6: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi - Metodoloji

Metodoloji	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi																										
Çalışmanın Amacı	Ekonominin üretim, satış ve tüketim kanallarında yer alan finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin göstergelerden hareketle oluşturulan bileşik endeks ile piyasanın izlenmesidir.																										
Verinin Tanımı	Finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin iktisadi seyrin zaman periyodunda izlenebilmesi amacıyla sözleşme/fatura adedi, tutar ve süre göstergeleridir.																										
Sektörel Kapsam	Finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerini kapsamaktadır.																										
Zaman Kapsamı	Endeksin temel dönemi 2019 yılı Mart ayı olup; sonuçlara ilişkin istatistikler 2015 yılı Ocak ayından itibaren mevcuttur.																										
Temel Dönem/Yıl	Mart 2019																										
Referans Dönemi	İçinde bulunulan aydır.																										
Ölçü Birimi	Sözleşme/Fatura Adeti – Adet Sözleşme/Fatura Tutarı – TL Sözleşme/Fatura Süresi – Ay																										
Dönemsellik	Verinin toplama sıklığı: Aylık Verinin yayımlama sıklığı: Aylık																										
Zamanlılık	Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi 4 gündür.																										
Yayımlama Takvimi	Her ayın üçüncü haftasındaki çarşamba günü Finansal Kurumlar Birliği internet sayfasında yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.																										
Hesaplama Yöntemi	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi, finansal kiralama, faktoring ve finansman sektörlerine ilişkin üretim, satış ve tüketim kanallarını gösteren değişkenleri kullanarak oluşturulan ekonomik görünümün zaman içinde meydana gelen değişimini ölçmektedir. Endeksin teorik çerçevesi ortaya konulduktan sonra Ocak 2015-Eylül 2022 dönemini kapsayan veri kümesi analiz edilmiş ardından verinin doğasına uygun olarak 2019 yılı Mart ayı referans dönem olarak belirlenmiş ve izleyen dönemler itibarıyla aylık değişimler izlenmiştir.																										
	Endekste yer alan göstergeler ve göstergelere ilişkin ağırlıklar, endeks geliştirme dönemi içinde gerçekleştirilen masa başı araştırma ve uzman görüşü anketlerine dayanmaktadır.																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları</th> <th>Ağırlıklar</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Finansal Kiralama</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Adedi</td> <td>0,16</td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Tutarı (TL)</td> <td>0,40</td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Vadesi (ay)</td> <td>0,44</td> </tr> <tr> <td>Faktoring</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- Fatura Adedi</td> <td>0,25</td> </tr> <tr> <td>- Fatura Tutarı (TL)</td> <td>0,28</td> </tr> <tr> <td>- Fatura Vadesi (ay)</td> <td>0,47</td> </tr> <tr> <td>Finansman Şirketleri</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Adedi</td> <td>0,29</td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Tutarı (TL)</td> <td>0,20</td> </tr> <tr> <td>- Sözleşme Vadesi (ay)</td> <td>0,51</td> </tr> </tbody> </table>	Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları	Ağırlıklar	Finansal Kiralama		- Sözleşme Adedi	0,16	- Sözleşme Tutarı (TL)	0,40	- Sözleşme Vadesi (ay)	0,44	Faktoring		- Fatura Adedi	0,25	- Fatura Tutarı (TL)	0,28	- Fatura Vadesi (ay)	0,47	Finansman Şirketleri		- Sözleşme Adedi	0,29	- Sözleşme Tutarı (TL)	0,20	- Sözleşme Vadesi (ay)	0,51
Ekonomik Görünüm Endeksi Ana Grupları	Ağırlıklar																										
Finansal Kiralama																											
- Sözleşme Adedi	0,16																										
- Sözleşme Tutarı (TL)	0,40																										
- Sözleşme Vadesi (ay)	0,44																										
Faktoring																											
- Fatura Adedi	0,25																										
- Fatura Tutarı (TL)	0,28																										
- Fatura Vadesi (ay)	0,47																										
Finansman Şirketleri																											
- Sözleşme Adedi	0,29																										
- Sözleşme Tutarı (TL)	0,20																										
- Sözleşme Vadesi (ay)	0,51																										
	Ekonomik Görünüm Endeksi ana grupları eşit önem derecesinde endeks hesaplamasına dahil edilmiş olup; alt bileşenlerin hesaplanmasında ise göstergelerin ağırlıkları uzman görüş anketine dayalı olarak uygulanan Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) kullanılarak belirlenmiştir.																										
	Endekste yer alan göstergelere ilişkin veriler Finansal Kurumlar Birliği tarafından sağlanmakta olup; ham verinin endekse dahil edilebilecek hale getirilmesi için veri düzenlemesi ve kontrolü işlemleri yapılmaktadır. Aylık olarak derlenen veriler kullanılarak takip eden ayın üçüncü haftasındaki çarşamba günü endeks bülteni kamuoyuna duyurulmaktadır.																										

Tablo 7: Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi - Metodoloji

Metodoloji	Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi
<i>Çalışmanın Amacı</i>	Finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim ve tasarruf finansman sektörlerinde karar alıcı ve uzman kişilerin çeşitli makroekonomik değişkenlere ilişkin beklentilerinin izlenmesidir.
<i>Verinin Tanımı</i>	Tüketiciler enflasyonu, döviz kuru, GSYH büyüme hızı, takipteki kredi oranı ve faiz oranları gibi temel makroekonomik değişkenlere ilişkin kısa ve uzun vadeli beklentilerin izlenmesi amacıyla üretilen göstergelerdir.
<i>Sektörel Kapsam</i>	Katılımcı paneli, Finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim ve tasarruf finansman sektörlerindeki karar alıcı ve uzman kişiler ile profesyonellerden oluşmaktadır.
<i>Zaman Kapsamı</i>	Ekonomik Görünüm Anketi, 2023 yılı Ekim ayından itibaren uygulanmakta olup, sonuçlara ilişkin istatistikler bu tarihten itibaren mevcuttur.
<i>Temel Dönem/Yıl</i>	Ekim 2023
<i>Referans Dönemi</i>	İçinde bulunulan aydır.
<i>l Birimi</i>	Tüketiciler Enflasyonu Beklentisi – Yüzde ABD Dolar Kuru Beklentisi – TL Kısa Vadeli Ticari Kredi Faiz Oranı Beklentisi – Yüzde Sektör Ortalama Faiz Oranı Beklentisi – Yüzde GSYH Büyüme Beklentisi – Yüzde İşlem Hacmi Beklentisi – Kategorik Takipteki Kredi Oranı Beklentisi – Kategorik Tahsilat Değişimi Beklentisi – Kategorik Genel Gidişat Beklentisi – Kategorik
<i>Dönemsellik</i>	Verinin toplama sıklığı: Aylık Verinin yayımlama sıklığı: Aylık
<i>Zamanlılık</i>	Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi 7 gündür.
<i>Yayımlama Takvimi</i>	Her ayın üçüncü haftasındaki arşamba günü Finansal Kurumlar Birliği internet sayfasında yayımlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.
<i>Hesaplama Yöntemi</i>	Ekonomik Görünüm Anketine ilişkin veri analizi gerçekleştirilirken tanımlayıcı istatistikler kullanılarak veri kümesi özetlenmektedir. Bu aşamada verinin ölçüm düzeyi ve frekans dağılımı göz önüne alınarak uygun merkezi eğilim ölçüsü hesaplanmaktadır. Diğer bir ifadeyle veriyi tek başına temsil eden değerleri hesaplayabilmek için uygun ortalama seçimi yapılmaktadır. Bu süreçte veri kümesindeki aykırı ya da u değerler analiz edilerek, aykırı (outlier) ¹ veya u değerler (extreme outlier) ² çıkarılarak hesaplanan ortalamalar ile budanmış ortalamalar (trimmed mean) ³ gibi istatistikler arasından en uygunu tercih edilmektedir.

¹ Aykırı (Outlier) Değer: Tukey’s Hinges yöntemine göre hesaplanan Q1: Alt Kartil, Q3: Üst Kartil olmak üzere; $Q1 - 1.5 * (Q3 - Q1)$ ’den küçük ve $Q3 + 1.5 * (Q3 - Q1)$ ’den büyük değerler aykırı değer olarak kabul edilmektedir.

² U (Extreme Outlier) Değer: Tukey’s Hinges yöntemine göre hesaplanan Q1: Alt Kartil, Q3: Üst Kartil olmak üzere; $Q1 - 3 * (Q3 - Q1)$ ’den küçük ve $Q3 + 3 * (Q3 - Q1)$ ’den büyük değerler u değer olarak kabul edilmektedir.

³ Budanmış Ortalama (Trimmed Mean): Belirli bir yüzde oranındaki en yüksek ve en düşük değerlerin veri dizisinden çıkarılması sonrasında hesaplanan aritmetik ortalamadır.

EK 3: Anket Formu

Tablo 8: Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi Özet Sonuçları

Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Beklenti Anketi			
	Aylık Enflasyon	Yıllık Enflasyon	
	Cari Ay Sonu	Cari Yıl Sonu (Ocak-Aralık)	Gelecek Yıl Sonu (Ocak-Aralık)
Tüketici enflasyonu beklentiniz nedir? (%)	2,48	45,20	30,52
Bankalararası döviz piyasası ABD Dolar kuru beklentiniz nedir? (TL)	34,70	36,55	44,03
Yıllık GSYH büyüme beklentiniz nedir?(%)		3,24	3,50
Kısa vadeli ticari kredi faiz oranı beklentiniz nedir?	3 Ay Sonrası 52,17		
Sektörünüzdeki ortalama faiz oranı beklentiniz nedir?	3 Ay Sonrası 59,07		
Sektörünüzdeki işlem hacmi (önceki 3 aylık döneme kıyasla beklentiniz nedir?)	Artacak 52%	Aynı 40%	Azalacak 8%
Takipteki kredi oranı (NPL) değişimi hakkında beklentiniz nedir?	Artacak 78%	Aynı 22%	Azalacak 0%
Sektörünüzdeki tahsilat değişimi hakkında beklentiniz nedir?	Artacak 16%	Aynı 50%	Azalacak 34%
Sektörünüzdeki genel gidişat hakkında (önceki 3 aylık döneme kıyasla) beklentiniz nedir?	Daha İyimser 14%	Aynı 62%	Daha Kötümser 24%

- Finansal Kurumlar Birliği Ekonomik Görünüm Endeksi ve Beklenti Anketi İstatistikleri Projesi 2022 yılı Mart ayından itibaren İstanbul Üniversitesi ile Finansal Kurumlar Birliği tarafından yürütölmektedir.
- Beklenti anketi sonuçları, katılımcıların değerlendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Finansal Kurumlar Birliği'nin görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.
- Endeks sonuçları, Merkezi Fatura Kaydı Sistemi'nde (MFKS) ile Finansal Kiralama Sözleşme Tescil Sisteminde (FKSTS) yer alan ve FKB bünyesinde derlenen verilerin kullanıldığı akademik bir araştırmanın ürünü olup, Finansal Kurumlar Birliği'nin görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.